

כאשר ידחה האדם בתחבולותיו ומלאכותיו, הם מימי הגהרות בכסרים וזולתם, לקחת מן המים כפי צרכו לבית הריחים או לתעלה וזולת זה. כן רמז הנה באמרו המשלה מעינים בנחלים, כדי שישקו כל היתו שדי, כאשר תברא החיה, ויהיה עליהם עוף השמים ישכון, כאשר יברא העוף. ואחר נעתק אל תרשא הארץ, באמרו משקה הרים מעליותיו, בניו לואד יעלה מן הארץ, לתועלות אדם וזרעו, כמו שאמר מצמיח הציר לבהמה, שלא יבזו החציר, כי הוא מתועלות בהמות הישוב, בקך וצאן

קול יהודה

אוצר נחמד

נחמלח נתיאמם אין מכסים הארץ ממניב כמו האויר והאש כשמיים בניב הארץ כדור שלם. וכבר היה מונח קיים אלל הקדמונים שכל אחד מהסבירות כסואו וככש כסברה מושך לתקומה, שביסוד הסבירות ממנו חוזר לתקומה, וממ"ש הסורס ש" ע"כ מה"א, וכמו שאמרנו האויר והאש מכללם שסואו הארץ ולמעלה, וכוננו בשמורה שם, א"כ היה דבין שמתאר שיסוד המים הוא כנוס בים אוקיינוס מה לפס למים שיסו גברים ויורדים תמיד אל מרכז הארץ ולא ידבק אל מקום יסודם, וכיוי ראו שיסו המים עוליס מעמלם למעלה עד כדי גובה מי הים ויחיו פוטים אל מקום יסודם, ולאחורו רואים המים גברים תמיד כלפי מרכז הארץ. לוס אמר שזאת היסה מתמלח האל והסגהחו לתועלת בני אדם, כנדי שיכולו להשתמש בהם בכל ארז נפסם אל אשך יתאוו יעס. חס שאמר הכסוב אח"י המלחח מעינים נחמלס בין הכרים ילסמן, ר"ל שסס נבעע כמיים שיסו גברים תמיד אל הכסוד בין

כנגט כסיוו וגו', הוא כפי טבע המים מתמלח ברייון, והמלחמ האוא ר"ל לרוקע הארץ על כמים, כוא כפי יחלה והכמה וכו', וכמו שביארנו: כאשר ידחה האדם וכו'. דמה עינן אמרו המשלה מעינים וגו' למלחח סוכר הכרות להשיב מרונח סלני מים אל דרך אחרת, כי אל כל אשר יתאון יעס. וסברים, כוא מלשון אמרם בשמשח כלים ס' כ"ל מלודים סכרים, וסירות כו העורק שסוכרים הגכר ודניו בן דגים, כדכתיב כל עושי סכר אנמי נפס. וככ' היצוקין על משנח כור הקרוב לאמה מתמלח ראשון, אמרו בגמרא כי פליגי במיככר לאשקוי: וא לתעלה. למלחוח אמה המים שפסדכו, כלשון אל

גנוזיל המעכסין אותם שלל היוו שטמיס הארץ, ויחיו בין האדם ודחה המים שיסו וטוליס כמסירות מתקום לתקום שלל יכשו שפגכרל בענכיות שערך הססירות עערך סכוד, ד"ש שני גוסיס שרים ככמוסם ובמקלס, אס האחד מתטעס במסירות יותר כמו יוחר גדול לפי ערך המסירות שבו, ד"ש שתי ענמיס, כמו שאמרם שהאחד מתנועע כרגע אמה אמת וסכני כרגע אמה שתי אמות, וזכיס כח השני לרחוח עם הנוטחו כסל מן הראשון: הם מימי גהרות בסברים. ר"ל כסוכרים מימי סכר כול אחד עד שיסו המים מתכנסים עם וגכסום מעל הארץ יותר, וכאכר יורידם משם כניטור על אוון כרמים או מתמח גונס הפוליס יורדים ככה, וכמוכרל ג"כ בענכיות כמסירות עערך מרוכע זמן נעלימ מן בגובה. וזה שאס יסול ארס כוד מתקום גבוה סס אל יסול כרגע הראשון אמה אמת ד"ש, כרגע כסני יסול ארנכ אמות, וכסלני טפע, וכרנניו שס עשרה, וכן על זו הערך לעולם, ומאחר שערך כח הפוליס כערך המסירות כמכר, סני יורדס המים מתקום גבוה לתקום השפל עמה ועוו יכרו להניע כרמיים: או לתערלה לאמת המים. להקשות סגירות, וכמו אה תקוליס שלהם יתקוליס (א') : כן רמז הנה. כלומר שצמנווח סוד רמז סדר מעשס כרמיים וסככל כרגל ללורך האדם כלכר. והע"ס שאמר הסגלל וגו' יסקו כל חימוו שדי, אין סכונה שבעבור זו נכדלו כן, אלל מסוד פניו מעשס כרמיים עכך היו כנתלס קודס כמכרל האדם לתועלת הספוטוס והימיות לכדס, וזכאו כנגד מלמך יכרע המים שניו ועוף יעורף על הארץ, וכנגד תוליא הארץ נפס חיה. וככס אחר שסוכיר עניני כל המלמרות וסכלתם עינן כמים, מרל למורייתו ואמר סכיו המים לתועלת כחיות. ואח"כ סוכיר כסויות שזוא שחלמך סלסניו. ואח"כ סוכיר שחלמך שדשא הארץ שלני פניו. וזה שאמר ואחר נעתק אל תרשא הארץ באמרו משקה הרים מעליותיו. ר"ל סוכיר וסלני פניו. וזה שאמר ואחר נעתק אל תרשא הארץ באמרו משקה הרים מעליותיו. באמרו משקה הרים מעליותיו. ר"ל שזאת משלחי סגהתו יסכך שחן כעלם הרים כשזור ומדס עד כנדי גונס פוליס כחיות. ואחר שאלע"ס שגור על הארץ ששעלס כרים, ע"כ מנמיס פוליס כל חליר ועשכ, כי סס כלוסן שמשק אומס מתערר ע"י הענן סעולס מן הכרים, ומנמי שיש לעליית הענן שער מונבל וסודע לנעמיס, כמו כן ירוכ הכרים גבוים כשער. שיכולו לקבל מי טבסס. אך לפי מה סכודס כסיון לאגרוניס שסכרים כגבוים כגבוים למעלה מעטן, עד שפעוליס שם נעת כשעס רואים סוד ובסגס המחוסיס, כדלס לערס יותר סכונת כסכוב על מה שנתכרר כחקרים שחלדים סעוליס מן הארץ תמיד כביעג קור סלילס עליסס וסס נדחסיס שס אל הכרים ומתקריכס חלקי המים וז"ל עד שיתסוס מהס מים רבים, ומסס המעיינות סיווליס מן הכרים, וימסר ידד זל סככוח כשעק רכ. וזה שאמר כחכר משקס הרים וגו' וזה כנוי לואד יעלס מן הארץ: בניו לואד יעלה מן הארץ לתועלות האדם. ר"ל ככל לא סיס קר ללורך האדם, וכמו שנלמך וכל שיש כסדס סרס יסיה חלקי וכל עכב סהדס ערס ימח. כי כל סמייר ס' אלסיס על הארץ וחדס אין לעבוד אה סכדמה וזל יעלס מן הארץ וסכקס אה על מי סכדמה: לתועלות אדם. לוס כרמיון: וזרעו. מין סלרס כולו: וכמו שאמר מצמיח הציר לבהמה. שלל בניו סלריו. ר"ל וגס זו רמיס שערך כריחלס שמתמלחו סיו לתועלת האדם, שלל בניו סלריו כן ישמשו כדשע"ס אין לורך בניו ארס, וכדי שאלמך שלני סיס ויאלמך אלסיס חדשא הארץ דשא, ואין נלמך סככל לתועלת האדם נעשס: כי הוא מתועלת בהמות הישוב וכו'. סס כז דוד וסירכו כוזמרו מנמיס חליר כנכסום, שדשא כסוא סמוכ כנעשס כרמיים כוא סס שערכו למלכל סואו עכב אכר ס יסוק ענודס האדם, כי לולל הכסכס סיס האדם נעדר סלחם, כי אין יורע וסככמה חינוס לכדו לו ורעפוס לת סכס

וצאן זכוסים וחמורים וזולתם, כנה בעדם בעבודת האדם, רוצה לומר עבודת האדמה לעבוד בהם. ויוציא לב הצמח לעצמו, כאשר אמר להוציא לחם מן הארץ, דומה לאמרו הנה נתתי לכם את כל עשב זורע זרע, ר"ל שהלב לאדם והקליפות לשאר החיים, כמו שאמר ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים. וזכרו "המוזנים" (כ"א המינים) השלושה אשר יוצאו בעבודת האדמה, והם דגן תירוש ויצהר, וכלם לחם. ואח"כ זכר תועלותם, ואמר ויין ישמה לבב אנוש, ואח"כ שמן להצחיל פנים משמן, והלחם אשר הוא הלחם הידוע מיוחד "ללב" (כ"א ללבב) אנוש יסעד. ואח"כ בן חזר על

קול יהודה

אוצר נחמד

אל קלה תפלת הכרייה: כנה בעדם בעבודת האדם וכו'. שמה האמר מה רחם לבאר אמרו המינה חזיר לנכמה על בנתום הישוב, ומה לך פי מוט מלבלר לחמו גם על המדבריות. על כן הורה משפט ביאורו לאמר שהכוונת כנה בעדם, ר"ל הלזין וגלה שמה שהרמו היה עליהם בלבד, בנה שמאר לעבודת האדם, כי הוא מוסב אל הכהמה הזכרת אשר יעבד. צה להוציא לחם מן הארץ, כמו שמאר האו"ג. והיה אמרו ועשב מוסב למטה, שאלו חומר המינה חזיר ועשב לזורך בנתום הישוב, והכנתום עלמם הם לזורך עבודה האדם ותועלתו כאמור: ויוציא לב הצמח לעצמו וכו'. ר"ל ע"י העבודה האדם יוציא האדם לעצמו לב הזמה ופריו השמור בקביו, ילקט החובט והקליפות יזרקו לחיה הארץ ולעוף השמים. או שרצה בלמרו לב הזמה מבהר הזמה ועיקרו, וכמו שקראו הראש"ב בשם זמה נכבד, ויראה בקליפות, האמרים הגרועים בערכו. ובכן יראה כען מולאו לדמיון אמרו הכהי לבם את כל עשב וגו', ולכל חית הארץ וגו'. ויעלה ביאורו מכונן עם מה שכתב הראש"ב ח"ל, ויאמר אלהים הנה נתתי לכם, החזיר לזני אדם ולכל מי שיש בו נפש חיה לזבל כל עשב, וכל פרי עץ מותר לאדם, והעשב הירק לחיות ולכל רומש, ע"כ. ולדעתו יאמר הכהוב, הנה נתתי לכם לנכמם אדם והכמה וכל החיים, את כל עשב זורע זרע אשר על פני כל הארץ, אך את כל העץ אשר בו פרי עץ זורע זרע לנכמם יאמר לזבל, חזן לשאר החיים שוב חקני. כי יאמנם לכל חית הארץ ולכל עוף השמים וגו' את כל ירק עשב בלבד נתתי לאדם, ולזה כוון הראש"ב בלמרו וכל פרי עץ מותר לאדם, ר"ל שאין חיתו זולתי לאדם. ושמע כוון זה שכתב מותר לאדם מן הכהמה, כי הוא יתר בו עליה בעיני מאלכו: וזכר המוזנים (כ"א המינים) השלושה וכו'. כבר כתב בעל השקלים

לו נוריתו: כנה בעדם בעבודת האדם. נדה כנתמה כנה עבודה האדם: כנה בעדם קרא כנה עבודה האדם, ר"ל שכל דבור כמות שנותן כמשפט המלכות, והעשב הוא החזיר, ועבודה האדם היא הכהמה: ויוציא לב הצמח לעצמו. לומר מונח למח, והוא כאלו למאלל האדם: כאשר אמר להוציא לחם מן הארץ. ר"ל מלכו המאמר דלחי שמה שחבר מאלל כנתמה חיינו בשמנו מניע ספק האדם, שאלו היה מוכר על הקן הכהמה היה לו לומר מוציא לחם מן הארץ, והיה כמשמע שהוא כנה על בריחה אמרו האדם, אך בלמרו להוציא שמה שהוא מוסב על המינה, והל"מ להוציא הוא ל"מ כביול, כמו ואמר פרעה לגבי ישראל, שצירושו כביול בני ישראל, ואף כאן כביול הוציא לחם מן הארץ כהי חזיר לנכמה: דומה לאמרו דבה נתתי לכם. לומר ממה שהיה סוף על פיר משפט בראשית כאמור בנדבם הסיומן, כהי זה שאמר המינה חזיר וגו' להוציא לחם, הוא בדמיון כאמור במשפט בראשית כהי נתתי לכם כל עשב מותר זרע, ר"ל עשב המונח הוא לזורך האדם בלבדו, וירק עשיר שהוא הגרוע הוא לבעלי חיים. ולפיכך נכד כאן המינים המוכתרים שם לחם מן שמן, שלא נכללו רק לזורך האדם. וכן אמר ש"י המורה ואמר שכל בעלי חיים הם נכדלו לזורך האדם הכל כאשר לכל, ואף אמר שרק כנתום הישוב נכדלו לגרוע. כהנהנה זה, שם סיון שולס לזניו נכדלו לתועלות נכדלים ממנו, אך בנתום הישוב תועלתם מפורסם ודרך הכנתום לזכור המפורסם: וזכר המינים השלושה וכו'. ר"ל מאמר שלהוציא לחם מוסב כל תועלת של הכהמה, היה לא לזניו בלבד תועלת כנתום, כל גשן יין ושמן שזורך האדם היכב אליהם לתרום בין כהמים והאילנות. לזה אמר שהלכה המוכר קודם הוא כלל גשן ושמן, וכמו שאמרו בספורים נקראת על שם לחם, כה"ל בלשון מלכא עבד לחם רב (דמיל"ל), וזה שאמר ובלם לחם, וכו"כ בעל השקלים שם לחם לכל מאלל: ואח"כ זכר תועלתם וכו'. ומה אמר מאמר שמהם כולל כל מאלל לחם לא פירע קר אלו השלושה, לזה אמר שבעבור פוסס יזמר תועלת מכל שאר המאללים: והלחם הידוע. שעליו יחיה האדם וסועד בו לנו, והוא סהה ואח"כ חזר על

כי כל לחם עניינו כלל לכל מאלל: ואמר בן שמן להצחיל וגו'. לזה החזיר דבריו אל כוננו בביאור הכהוב. ולמה יבאר לחקן בו הכר להחזיר אל עבר פטיו, וכמו שפירש המורה הראש"ב. אלא שגם הגרסא שכתב בלמרו המזומים הבלגה, היה ראוי לבאר תועלת השמן בעיני החזון. ודבר זה היה שנתנו להכחיל פי חולקיו, ואנכי לא ידעתי. ואולי כוון אל הכיכה בשמן הנכונה אלא הקדמונים ש"כ"י היה מועיל לאדם ענין מזון, כמו שהעיד ר' הירש בעמנו (פ"ק דהולין) חמין ושמן שכתבתי חמי בידותיו הם עמודי לי בנה וקומתי. או שלחיות השמן מתקן, כמאמר ר' יוחנן (ברכות פ') כהן משהו) כהי שחית משכתה תלמוד של שבעים שנה כי שמן זית מחזיר תלמוד של שבעים שנה. כהי עמי כהנהנה פ"ק, על דרך הכמת חז"ל חזיר חמין: והלחם אשר הוא וכו'. כבר ידעת ריגולת השמן להשתמש בשמנו בכלל ובפרט. וכדור מה שכתב המורה בראשון פ'

על תועלת ירידת המטר לאילנים, (כ"א כמו) שאמר ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. ותועלת האילנים הגבוהים למין מן החיים, כמו שאמר אשר שם צפרים יקננו, כאשר הדרים הגבוהים תועלת למין אחד מן החיים, כמו שאמר הרים הגבוהים ליעלים, והסלעים תועלת למין "אחד (כ"א אחד) מן החיים, כמו שאמר סלעים מחסה לשפנים, והכל נכלל בזכר היבשה. ואחד כן נעתק אל יהי מאורות, באמרו עשה ירח למועדים, וזכר תועלת הלילה, ושהיה בכונה מצילו לא במקרה, ולא תתו במעשהו, ולא במקרים התלויים במעשהו, כי הלילה הוא זמן העדר השמש אבל הוא

אוצר נחמד

על תועלת ירידת המטר לאילנים כמו שאמר ישבעו עצי ה' ארזי לבנון וכו'. ועיקר תועלת כנידול הם חיים, וממ"ס (יחזקאל ל"א) מים גדלוהו כחוס דומתחו: ותועלת האילנים הגבוהים למין מן החיים וכו'. ר"ל שבעת ס' סיפה מוספת על כל חי, וכמו שכתבתי ס' גלגל סיכס למושב אדם וכל נפש האדם, כן חקן אחרים גבוהים לקיים מין הארץ, וכן הרים הגבוהים ליעלים והסלעים מהמסג לשמים, וזה פליאה כהנאה וכוונת בורא מסדר בתכנסם צבא לגל מין ומין מושבו במקום חקונו. ולפי שאלפים מונים למאכל בני אדם ויוו נשחטים הרבה לולא שמתגנסם בחלונות הגבוהים שאין דרך לפגוע אליהם, וכן שילגים משני פחותם היו ערף לשני חיות הזרות, לולא שאין מושבם מרחם הרים שאין חיות יבולה יעולם לפגוע אחרים, וכן כשמים עם לא עולם וישו נשחטים במדבר, לולא שהקן הכורא נכסח המעלות לנקר חורים כשמים אש שם נשחטים מניין עורסטים, וממ"ס שמים עם לא עולם וישו כשגל גימם (משני ל'): והכל בכלל בזכר היבשה. לומר כל אלו הקטנים של בעלי חיים הם כלולים במאמר ומאכל סיכס שהוא לכל מין ומין חקון בית מושבו: והח"כ נעתק אל יהי מאורות, אל מאמר ויחמר אליהם ימי מאורות נקבע בשמים: באמרו עשה ירח למועדים. והוא מאמר חקון עשה אורו למשול בלילה. ולפי שם כהנוד יתכן לפרש שסידר ענין גלילות הממנו יעירנו, ממסךך הירח מתוקן באופן שמימים חקון בומן שהשמש נשון ששם רוב סיכוס שאו גלילות קצרים, הירח נמאגלו, לזנו כהני חודש, אנו מאיר רק קרוב לשיעור הלילה הקצרים, וזה משני סיבות או מגד בשמש שהוא נמולות הדורותיו בתול כשכריו מן השמש שהוא אל נמולות האנוניים, ואל ומשני כן קשה הירח על הכוסק החוסק קרן כמו קשה ימינו ששמש השמש לתוככי לטון כשכסו נמולות הדורותיו, ר"ל קרוב לנס, והוא משני סיבות משה מן השמש המג מעלות בקירוב. ובמקב בחורף שאו השמש נמולות הדורותיו, הירח מאיר והולך כל הלילה הכחך משני היותו או בתול השמש ממגד למקום השמש, וכמו שמבואר ליודעים משע בתכונה, וזה שאמר עשה ירח למועדים: וחבר תועלת הלילה. והוא אחרו שמש ידע מבווא, ר"ל קיעתו. ומלך ידע שירבו שהוא כבוט משה יתחדר ששמש יקע מן הכרך וימט חושך: ולא תראה במעשהו. ר"ל שום דבר כמשמש שלא יהיה למועל: ולא במקרים התלויים במעשהו כי הלילה הוא זמן העדר השמש. ובמא' חלפים עם חיות שאין חכו כמעשהו, אמנם הלילה אינו שום מושב רק העדר נבלד, ומאחר שישם עשוי להאיר כל עובד הארצי ממכריו, ולא יבצר א"כ שישם סובב והולך סיכוס בארץ, ואו הככרת שסיכוס האי כהדור חושך ותתיו מאיר, וכשהוא שוקע מבני אופק זה, באופן הרגע עמא שולל על בני ארץ שנגדו, אין סדרך כן ואין הלילה במקרה נמאך מן עליית השמש על הכוסק שנגדו, פי ד' ס' לא תקצר, ולא

קול יהודה

מ"ז, כי משני הוא שם הדקים נפתח וסם כל אבר קמיו נכלל. כן הלחם המזכר למעלה נאמר בכלל, ולחם זה נאמר צמר על הלחם הירוד ויחוד מחתפת כמימים. ולפי הכסה המי יחמר כי הוא מיוחד ללבב אמת יסעד, להיותו עקר מחייתו של אדם, עם היות שאל על הלחם הוא לבדו יהיה האדם. וכמאמר בעל הפקודה ס' וירח על וסעדו ללבב, שהלחם הוא מן המסעדים הלבניים, וממ"ס חכמינו ז"ל מן הסודים מן הנביאים ומן הכתובים פתח סעדתה דלגא, והוא מוזן מושל חקן הכמות הרוחניות כלן, שכיון שהוא מחזיק את הלג ממנו תולאות חיים, ע"כ: והכל נכלל בזכר היבשה. ר"ל שכל אלה המזכרים עד הנה נכללו במאמר הכתוב ומראה היבשה: ולא חרה במעשהו וכו'. הכונה שאין חכו בעלם מעשה הכורא יתחדר, כי הוצר חיים פלגו למלחית מחוון. וכל מין חקן במקרים התלויים במעשהו כמו הלילה וכו'. כי פריו יתן בעמו ועליו לא יבול. וזה רמז אלא ביה שאלמר חקן חקן ויהי לילה וגו', כי זה הוא שיתם חשך, עם היותו העדר שאין בו תפיסה יד הפועל, רק עניינו הוועלת המכוון ממנו. והוא פירוש נפלא המוליד אורנו מידי אורך ביאור הסורה על כי כיווא על בחמרו בשליש ס' י', אלה יודע שחסיך המנוע הוא המניע בלד אחד, כמו שהסיר עמוד שמתח הקורה ועלם בכדוזה הסעדי, שאלתו מאחר כי חסיך העמוד הוא היען הקורה וכו', וזכה כדז יחמר ג"כ למי שהסיר קינן אחד שהוא עשה ההעדר, והע"כ ששהעדר אינו דבר ממאץ, כי כמו שאלמר בני שזכה נר בלילה שהוא מדרש השקך, כך נאמר בני שהספידו הכרואו עשהה עשהו וכו'. ולפי זה הכריות יתבאר מאמר ישיש יוצר אור וכווא חשך עשה שלום ובורא רע וכו'. ועל זה האז גם כן הכן אחרו מי עם סם לאדם או מי ימוש אלה או חרש או קקו וגו', ע"כ. אולם לפי שמה חבבר יתבאר הכל לא על שמומת יד נבעולת ההעדר, שהרי א"ל להחלו בו, אבל על כונת מטיון להועלת ידוע אלא הכמתו. ועל דרך זה יתבאר היסוד מה שאלמר הכתוב ונפש עליה קו חכו ונאניו בכו, כי להיות הכל שבתחה מחתו יתחדר, יהיה כל המתחדש בדרך אפי' ההעדרים, כעין בנין

הוא עם זה סכוך לתועלות, כמו שאמר תשנת חשך ויהי לילה. ומה שסמכו לו מן המאמר בזכרון החיות המיוקות אדם, והליכתם בלילה והאספם ביום, והאדם והחיים הרגילים עם האדם בהפך זה, כאשר אמר יצא אדם לפעלו ולעבודתו וגו'. הגה כבר נגדרו לו החיים הארציים כלם בזכר הגהרות, ואחר כן בזכר המאורות, ונגדר עמם זכר האדם, ולא נשאר לו אלא זכר החיים אשר במים, ורוב עניניהם אינם ידועים, והחכמה בהם איננה נגלית לנו כהגלותה באלו. ושבה על זכרון אלה אשר החכמה בהם נגלית, באמרו מה רבו מעשיך ה'. ואחר כן חזר על זכר הים ומה שיש

אוצר נחמד

קול יהודה

בין מהוקן כגוה מדוקדקת: ומה שסמכו לו וכו'. כל זה נמשך אל הקודם, וכאלו בלו דבריו על זכר החקר, כמו שאמר תשנת חשך ויהי לילה וגו', עד אשר תזרח השמש יתספון ואל מעוטים יבטון, שכורה בזה על תועלת הלילה, ומשם ואילך הורה על תועלת היום. וז"ל והאדם והחיים הרגילים עם האדם בהפך זה כאשר אמר וכו'. והחיים הרגילים עמו נכללו בחמרו ולעבודתו עדי ערב, כי כבר קדם לציורו עליהם בחמרו המעלה ממתיח חזיר לבהמה ועשב לעבודה האדם כמדובר: הגה כבר נגדרו לו וכו'. ר"ל שנגדר ספורו נכללו החיים הארציים כלם בזכר הגהרות, בחמרו המשלה מעינים וגו' יסקו כל חיות עדי וגו', וכן בזכר המאורות בחמרו עשה ירח למעשים וגו' תשם חשך ויהי לילה זו הרמות כל חיותו יער הכפירים וגו'. וכן נכלל נגדר הספור זכר האדם בשני המקומות, כי אלל זכרון הנהרות אשר ממתיח חזיר לבהמה ועשב לעבודה האדם. ואלל זכרון המאורות אשר יאלל לפעלו, כי לחיותו העקר וההכלית ראוי שיהיה זכרו בכל מקום לזכרה. ולאשר זכרה עיקר הנסחף, הם כבר נגדרו לו החיים וכו' ונגדר זכר האדם וכו', והוא על דרך גורד אלם, והכונה שנתגללו בספורו בזכרה הנהרות והמאורות כאמור. וכבר הראינוך דוגמתם ברביעי סי' ק"ז וכו' וז"ל, שגל הדרך הזה עלמו יוספק עינים: ולא נשאר לו אלא זכר החיים וכו'. ויזכירם אחר כן בכלל אך לא ייחד עליהם שבו יתקרב בחמרו מה רבו וגו', כי החכמה בהם בלתי נגלית לעינינו. וכמו שמבאר והאמר

ואם תקן ה' היה קצת עוד מאור גדול כמו השמש ויהיה בדקות מרחק הני בגלגל מן הכמה, ואלו אם מאור אחד שוקע כשי עולם עד שיהיה תמיד יור לבל שוכני ארץ, ואפילו יסירם כל קצת לבאיר כל לילה ולילה, רק לפעמים אינו מאיר כלל, כמו בחמהל המודם וכסופו, ובשאר ימי החודש מאיר קצת מן הלילה בתהלתו, דהיינו קודם הני המודם, ובכוף עולם על בני האשקף כנגד מהתה, היות כוונת הכורה שיהיה תועלת בשקופות אף לתקום הכוח ששקע ממנו: חשת חושך יהיה לילה. כי כבר זכרו הטעמים מתועלת הלילה לבריאות בני האדם וליגדול הכמהים וימות השדים. ואלו היה השמש מתמיד על הארץ היה שוקף כל יבולה מהמת חומו המתמיד, והאדם וכל בעלי חיים סיו עיפוש ונעדרתו, וזה מבורר בטבעיות, והוא תועלת נגלה. ומפני שאף במאור היתה חליו בכל לילה ורק למעטים, כמו שאמר עשה ירח למעטים, אשר גם כזה יש תועלת נסתר: ומה שסמכו לו מן המאמר הזה. של ימי המאורות: וזהו אמרו תשנת חשך ויהי לילה זו הרמות וסליפתם כלילה. והוא אמרו תשנת חשך ויהי לילה זו הרמות כל חיותו יער, ר"ל כמות היות תועלת לבני אדם שיהיו שוקעים נמים בכפיהם, ולא ערב לשני החיות המיוקות. ושמה האמר ומה תועלת יש ברמיפת היות היער, ע"ז אשר הכפירים שואפים לשיקף ולגבך מאל אלהם, ר"ל מאחר שבענין ההשגחה האלוהית נחלקים החיות הטובות והאחרות מני האדם, אשר על כן כל עם שהאדם נמאל הם נהרותו כמעטותיהם, והאל שחומל על בריאותו קבע להם הלילה לנקבת טרסה. וזה שכתב הרה הכמה יאכזבו וגו': והאספם ביום. ביום נאספם אל היער ואל מעוטים: והאדם והחיים הרגילים עם האדם בהפך זה. וזה הכוונה שהאדם משתמש בהם, שוכנים כלילה ויוצאים ביום. ולעבודתו רמו לבעלי החיים הרגילים עם האדם, וכמו שאמר למעלה על מלמית חזיר לבהמה ועשב לעבודה האדם, שר"ל בחמרו שובד האדם

עם: הגה נגדרו לו החיים הארציים בולם. ר"ל כל הני כוונם על האדמה וכללו כולם: בזכר הגהרות. וכבר המשלה מעינים נגלית יסקו כל חיותו עדי, ובזכרון הליגות זכר החיים שנתקן: ואח"כ בזכר העבודות. ותועלתם נגדה הלילה כקצת עת לחיות יער: ונגדר עמיהם זכר האדם. כמ"ם מלמית וגו' ועשב לעבודת האדם, ובמאורות אשר יאלל אדם לפעלו. וזה מפני שכלל נמשך לתועלת האדם. והכוונה בזה שסדר דבריו בענין המאורות שנתקנה בראשית כמ"ם בראש סביון. והנה זכר מאמר יור אור, ימי קדע, יקו המים, תדשא הארץ, ויהי מאורות, אך מאמר תזרח חשך נמשך חיים ויזיות הטובות נכללו באלו, והאדם עמיהם, ואלל נשאר לו רק זכרון הפנים אשר הליכות בשמים: ורוב עניניהם ענין בריה שבים טבעם ומתהם אינם ידועים לנו: והחכמה בהם. סימני ההכמה שהטעם הנורא כלל מין ומין לקומתם, ותועלתם אינם נגלה לנו: כהגלותה באילו. כמו שנגלה בראש שניבש, ולכן הוסיף לנסוף אע"פ שבריות שנים עשר גדולים כמותו נושא הרבה מאלו שניבש, ושבה התלה על זכרון אלו שניבש ע"ד. כולם נתקמה עינים מאלה הארץ קטנים, וגם בני אדם גם יור אור כולם ימנעו מאלו וירלו חכמה וכדורם טעון כי ה' ירם שבעל שפיו ומשפם ידיו: ואח"כ חזר על הים וכו'. אשר זה הים גדול והנה ידועים שם רמת ואין מספר פיות קטנות עם גדולתו, ר"ל שנגדר בריהו שיבשה הקו בכורה מן הבעלי חיים מן האדמה והיואל מן הארץ, אמנם בברייתו שבים אין להם מן עמיה רק מה שנגדושים בלתיים שנקטים והאדם ניוון מתניו. וזה שאמר שם רמת ואין מספר, ושפא

שיש בו, וסמך לו אמרו יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו, כנוי לאמרו וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, ואמר על יום השביעי וישבות ויברך ויקדש, בעבור שנשלטו המועשים הטבעיים אשר ישלמו בזמן, והגיע האדם אל מעלת המלאכים אשר אינם צריכים לכחות הטבעיים, מפני שהם שכלים אינם צריכים בפעליהם אל זמן, כאשר אנתנו רואים השכל יצייר ברנע אחד השמים והארץ

קול יודעה אצור נחמד

שנחשים והיו למחלל הם מתכרים מאד בחולדתם (כמו שגראס בדגים), וסם חיות קטנות עם גדולות אלו למחלל אלו. ואמנם הם עלמנו חועלתו לכני אדם מבואר שמתאר שהוא גדול ורחב ידים מועיל מאד לתקן היסוד, כי יצילו הספחה מאכזרין הארץ ע"י אניות, ויש שמכילים כר להם ומזון מזוי אל גוי ומתמלכה אל עם אחר, כמו שזועד מאלות כותבים שאין להם זכר וקציר רק מעט והם שונעים מהתבואה המובואה בלחיות מאלות לפון, ומשם יצילו נושם ואכן יקרה גם וסך וכסף ודומים. וזה שאמר כלם אלין יצטרפו לתת כללם בעתו, והוא מוסב על כריות סיס ועל הטריות אשר אין להם אכול: וסבר לו אמרו יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו. כלומר הנכרמות שנים והנכרמים בכלל אין מכיר חועלתו לגמרי, רק האל לבדו יודע עקליהם וראו שסם, כלומר יודע כל מין ומין ופרעיהם: כנוי לאמרו וכו'. כנגד הסיוס הנזכר נמנעם כרנאית והוא וירא אלהים וגו' והסם טוב מאד, כי גם הוא יחי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו: ואמר על יום השביעי וישבות ויקדש. ויברך ויקדש. יתקן לנפש שכמו שנמנעם כרנאית אחר שכלה כרנאית הטובס הוא ואמר ענין השבת הדומה לטובס כנא, ומעין זה סייס דוד סמלך כחמור המביט לארץ ומרעד יגע כסירה ויעשם, 'אשירס לנ' כתיב אומרה לאליה בעודי, יעבר עליו שיחי אובי אשמח כס'. ר"ל שכל אלו ההיות השגלות עם כיות ססס הוויס ומססדיס, אכל להיות עיקר הכריות האדס וסווא מתקן עלמנו כוה הטובס להיות נשמחו עומדת לנח לאחים. ור"ל המביט לארץ ומרעד וגו', כולס נססדיס מנדיב האדס כקוויס מזהויו ודברו בלחסי, כתיב אשירה לנ' כתיב וגו', הטובס כוה דומס לפרודור, שאס יעבר על ה' שיחי אובי אשמח כס'. ולשון אשמח כס' פירשו הרמב"ם שהוא רמז לחיי עולם כנא שכתבמה שמוסם נלח ונהיט מווי סססיה: ואמר על יום השביעי וישבות ויברך ויקדש. הוא אמרו וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו. בעבור שנכלמו המעשים הטבעיים אשר ישלמו בזמן התפודה ולחודיע שאין רק עולם זה בלבד כי אין זה כטובס נחשב בערך עולם האחר רק בערך סחומת אל הנורס, וזה הטובס השל לרד אל המון, והמון סווא הוא קטנו סווא הוא עוורו, כי סומן יביא סחומת ונחש יגיד על עת קצוב, ומשם וילך נספך סווא לאכור לו ויהי סולך ומסור עמו עד סוכו לעפרו. ואלוסי עולם כנא סווא בערך הנורס, והוא עולם הטלסטיס אשר אינסי נחנטיס האל סמן עיקר ואין להם עסק עמו ולא ישיבו שום שווי ותמורה: מפני שהם שכלים. ר"ל חותמיס: אינם צריכים בפעליהם אל זמן. אין לתיכיס לביטומת פועלת אל זמן וחיו יוצא מכה אל הטבע, אכל סווא כעלל המיז וסבאומת סווא סבאומת וזה סממטיס על רוב טוב: השכל יצייר ברנע אחד וכו'. כלומר הסתכסה אכר היא סכמה הנסם: יצייר. נדמיונו סחר השמים והארץ כנע

ואמר על יום השביעי וישבות וכו'. הוראה הכוונת אלו כי יום השבת הוא מיוחד למנוחה שלימה למה שכבר נשלמו כל המעשים הטבעיים בזמן ששת הימים, והשבת כי פעולה השכלה לאדם שאין לזמן הנמשך אל המנוחה שום מנוח בעינים, כי ברנע אחד ויידר השכל למקצה השמים, והיא סגולה דבקה בעלם היום ההוא קדום ה' מכובד. ומתקן כוה למה שכבר רכש"ע ח"ו, ויכל וגו' כליו מעשה לימנו מעשה, כליו אחר לא עשה מעשה, וכן הפשוט ויכל גם וישבות. עשה מלאכתו אשר עשה, ביום הששי ערס יום השבת. וימס וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו, מכל הכריות שברא. ויברך אלהים את יום השביעי, כי ברכה וסכסה עונה, וכוסי כוה התחדס נטופות דמות כה בתולדות, ובשבתות כה הבר וסכסל. ויקדש אותו שלא נעשה בו מלאכה כמו הכריו, ע"כ. והרמב"ן החזיק בידו אלא שהיתה עקולתו להדמ"כ עקליה עקב, ורצה וסכסה אמירתו כוה למעלה למעלה. וכבר קדס לדבר על כר שכליסי ס' ה' על סגולה ויס השבת לענין הדבור, כחמרו וכריו השבות ויס השבת מפני שהוא מעמד להדבק בענין האלוי, ע"כ. והיותו ענין השבת בלתי נקשר עם הזמן על כן לא נזכר בו ויהי ערס ויהי כנר, כי כדברי בעל העקודה אחר שהעמות האלו יעידו על הזמן והזמן יעיד על המנוחה ולא נמלחו זה וזה, אך יאמר המשיב המיוחד אל המנוחה ביום שהיא הוראה עלימית על המנוחה לא וזה: והגיע האדם אל מעלת הבלאבים. כנר קדס כילורו כרביעי ס' ג' כי מאחר הכוונת נעשה אדם נללמנו נדמותו, רמז אל עשיית האדס בלורת מלאכיו ומשמקו הקרובים אלו כמדרכה וכו'. והנה ביום שבת הגיע שלמות האדם הלו כחוססה כרכות וקדושתו, כי בו ישלים פעולת השכלתו כמנוחה בלא צד מעין דומתה של מעלה, כי המלאכים אינם צריכים לכחות הטבעיים להוליא שלימותן מן הכח אל הפעל, מפני שהם שכלים וכו'. ולא יגד זה למה שכתבנו כרביעי ס' ג' שהמלאכים אלו הם בעלי נשם, כי אין עמינו ככאלן רק להכרות שיש להם שכל כוונה חמיר, וזקד עם. יהוהס בעלי נשם רק רועה כמחור שמה. ויס"ל לפרש על סיהה סוכו להורוה סלחרי הדרגת היי"ע על סדר, כמו סוכה כרביעי ס' ג' עד הביאו אורה אל מדרגה קרובה מן סוכו האלוי המלאכי, והוא האדס בלורת מלאכיו וכו' כחמור. ויס"ל ס' כרוב סכדו סווא יוס שבת יום מנוחה. יהיה בו רמז לאדם. די הכליחו

הוא להדבב בעולם המלאכים שהוא עולם המנוחה. וזו

הוארץ, והוא עולם המלאכות ועולם המנוחה, כאשר תדבק הנפש בו תנוח. ועל כן נאמר בשבת שהוא מעין העולם הבא: ועתה נשוב אל דברינו על דעת אנשי ההקשה, כי היסודות כאשר ימונו מזנים מתחלפים כפי התחלף המקומות והאווירים והערכים הגלגליים, יהיו ראויים לצורות מתחלפות מאצל גותן הצורות, והיה לכל המוצאים מה שיש להם מכחות ומבעים המיוחדים להם, ולקצתם דעת במוצאים שבתותם

קול יהודה

בזאתו משכיל בפעל שהיא פעולה שלמת נבונה שמהם בלא זמן כמו שזכרנו. וענין הדבקות הזה מזכר דרבינו סימן כ"ה באתרו רוח הקודש ממנה נבראים המלאכים הנזמרים וזה מהמכרות הנשמות הכותמות: והוא עולם המלאכות וכו'. ר"ל ההשכלה בפעל העולם הקודש עולם המלאכות להתייחסה לתלמידי, והיא המנוחה להשגת בלא זמן, ומה שלא יזכר בזמן לא יחולר נמוטה, כי שניהם דקיים לא יפרדו: ועל כן נאמר בשבת וכו'. על הביאור הראשון יהיה ענינו מלד תוספת ברכחו לאחור, ועל הביאור השני יהיה ענינו מלד הכוילה והרמו. אמנם הראשון לא דעמי נכון יותר. וימייחכו לזה דברי ההכם שפורס שכתב פ' כי תשא ח"ל. וזמרו בני ישראל את השבת, בעולם הזה. לנשמות את השבת, ביום שכלו שבת. וביום השביעי שבת, זה יהיה המלכה שלימה ובשלימות היום מנוחה. וינפש, ולכן נכחה השביעי בעל נפש יחירה, והיא חוספת הכנה להשיג מה שזיין אליו האל יתברך בשמחה פעולתו באמרו עשה אדם בלאמו כדמותו, ע"כ: ועתה נשוב וכו'. אל מקום זה נפסק שיצורו סוף שימן א' באמרו ואלה ארבעת היסודות הממנם הכינייה ההויה: כפי התחלף המקומות וכו'. קדם ביאור זה בראשון סימן א': והיה לכל המוצאים וכו'. כי על כל מוצא פ' היה על כל מוצא מוצא ומוצא מהדוממים צורה מיוחדת טוללת הכחות המיוחדות לכל מין מהם: לקצתם דעת במוצאים וכו'. ר"ל לקצת אשתי ההקשה הזכרים. ולהבין אמתי ביה זכר לא מה שכתב המורה בראשון פ' ע"ב ח"ל, הנה כל המנוחה שהמלא בעולם, ההתחלה הראשונה נמוטה הגלגל, וכל נפש שהמלא לבצע נפש בעולם, התחלה נפש הגלגל. ונפש כי הכחות המגיעות מן הגלגלים לזה העולם כפי מה שהתבאר, ארבעה כחות. כה יחייב העיבוד וההירכבה, ואין ספק שזה המנוחה ברככה המתחברים, וכה את הנפש האומחה לכל אדם, וכה יתן הנפש החיה לכל בעל

אורח נחמד

ברגע אחד: והוא עולם המלאכות. עולם המלאכה: ועולם המנוחה. שם יונחו יגיעי כח, ולא כעולם הזה שדעתי אשר נועם אלו יגיע האדם אל האלוה ונשעל כסיו אל מוקדו, אך יתנוג על רוח עוב עם המנוחה העריכה: כאשר תדבק הנפש, בעולם הזה, מנוח: ועל כן נאמר. דכרי ח"ל: בשבת שחוא מעין עולם הבא. ומעשה מה שסיים מעשה בראשית הרמו על עולם המנוחה ויום שכלו שבת, כי יסוף מלאכה כרבי נפש בעולם השמחה, וכמ"ל למעלה באמרו אתי אשחז ביה וכו': ועתה נשוב אל דברינו. שז אל ענין הנוכר כפי' ח' שהפסיק דכרו ביאור מומור כרבי נפש, ומעשה חור לבאר ענין האורה לדעת טיילוכוסים: על דעת אבשי הקורה, סס טיילוכוסים אשר אמונתם נמשכת אחר הקיי הקירוס: כאשר ימונו. יסודות: מזנים מתחלפים כפי התחלף וכו'. ככר בלרט וכו' א' ח' מאמר א': יהיו ראויים לצורות מתחלפות. כלומר כל אחד מקבל האורה כפי מה הכחות אליו: והיה לכל המוצאים. סס הדוממים כמו האבנים והמחכות, ויקראים מוצאים בעבור שזיין לתקף אחריהם באשוקו האין אהים כמו הממנם העוליים על האין: מכחות ומבעים מיוחדים להם. שזה ד"מ נוסף וזה פסוק, זה זכר חור כפף, ולכל אחד מה טבע מיוחד מה שאין לחבירו, אשר אומר כי זה הכוח וההכרח מנוע מן האורות, וזאת דעת כפי סיניא והאמת: ולקצתם דעות במוצאים. ר"ל אצל דעת קצת אשתי הקשה שאין נוסף בדוממים לשום אורה רק כה טעמו לבד. וכמ"ל המורה בפ' ע"ב מאמר א' ח"ל, הנה כל מנוחה שמהלך בעולם התחלה הראשונה נמוטה הגלגל, וכל נפש שהמלא לבצע נפש בעולם התחלה נפש הגלגל. ונפש כי הכחות המגיעות מן הגלגלים לזה העולם כפי מה שהתבאר, ארבע כחות. כה יחייב העיבוד וההירכבה, ואין ספק שזה המנוחה ברככה המתחברים, וכה יתן הנפש האומחה לכל אדם, וכה יתן הנפש החיה לכל בעל

חי, וכה יתן כה הדבור לכל מדבר וכו'. ע"כ. וכמה על זה ה"ר שם סוד. הראון בזה, כי לדעת הרב אין לדין פועל אחר לנשמות אורח המקורים כמו שיחשוב ו' סינא והבזומ"ד שירשבו כי הכחות יקפו הגלגלים, וזמנם אורה כל נמצא יקמה מהשכל הנבדל. והרב יסבור שהעיבוד וההירכבה יפעלו הגלגל לבדו מתלמי פועל אחר אורה השכל הפועל, ולכן אחר ברככה המקורים שייסיקו בגלגל. והמנם כלפי חזקו הכפס האומחה וכפס היהיה וכה הדברי לא אלקן שייסיקו הגלגל, ולכן אמר שיהיה הנבדל, ע"כ. ועל דברי המורה בשני פ' ע"ב באמרו אמנם מה שמאלו מהמאודשים שאינם נמשכים אחר מז והם האורות כלם, ח"ל להם ג"כ מבלתי פועל, ר"ל נוסף האורה, והוא בלתי נפש, כי פועל האורה צורה לא בממד וכו', ככה ה"ר שם סוד ח"ל. כבר אמרו קצת מאחרוני הטיילוכוסים שיש כחן שכל פועל לא בעבור היות הדוממים, כי האש כבר יעשה אל המנוחה, אבל בעבור היות בעלי הנשמה, שאלו הדברים א"א שיעלו אלא אם יהיה כחן שיעל

שכחותם וטבעיהם מזוגים בלבד, אינם צריכים אל צורות אלהיות, ושהצורות אינם צריכות כי אם לצמחים ולחיים אשר תיוחס הנפש אליהם, וכאשר נמזגו מזוג יותר דק היו ראויים לצורה יותר נכבדת, תראה בה מחכמה האלהית יותר, והוא הצמח אשר לו קצת הרגש והשגה, וזוהו מן הארץ הטובה הלחה והמים הפתוקים, ונמזג מהפך זה, וינדל עד אשר יוליד כמוהו ויעשה זרע, או יעמוד מעשהו, ויבקש הזרע ההוא כמו המעשה ההוא לחכמה הנפלאה התקועה בו, הנקראת אצלם טבע, והוא כה משתלל בשמירת המין, בעבור שלא היה אפשר להשאר האיש ההוא בעצמו, שהוא מורכב מדברים משתנים. והיה כל אשר לו הכחות האלה לנדול ולהולדה וקבול המזון, לא ינוע התנועה המקומית, הוא אשר יניחיהו הטבע על דברי

קול יהודה

אוצר נחמד

ר"ו, מ"ד: מוגים בלבד. ר"ל כה הערוך בלד: אשר תיוחס הנפש אליהם. שאנו מייחסים אותה בנפש וראויים לקבל הנפש: וכאשר נמזגו מזוג יותר דק וכו'. זאת הדעת סוגרת שאזכור היום אצל חלקי כבוד על כל הפתורים האלוים לקבל האדם בשפע רב, ורק החסרון בל מזה הממדים אשר קלם מזה הכנתם מהשתרע. וזה שאמר וכלכל נמזגו מזוג יותר דק וכו'. הרשע נב מההנמס, כל עוד שאזכור בו יותר נכבדת ותגלית הממס הכורה ביציר ההוא יותר: אשר לו קצת הרגש והשגה וכו'. בלומר הרי הוא כאלו יס לו כרגש והבטם הממס וכן וכן מן המלך יגדל ואלוית, ונקמסו יבש וזיה עתיו יבול ובעשר ימות נזנו, כאלו הוא זרע בטוב לו ומוזאם ברע לו: עד אשר יוליד במורה. הגמח ההוא כלכל יגמר יתקום בו זרע, והוא הוא בלדוהו כמוהו, בלומר שמוצא ההוא יצאנו דמיונו. וכבר התאר ללחמניס מהמני טבע שכל למה זה יצא הדעה שבטולם יס לו זרע, כן מדברי סן בנייתו, אדם כדשאים המזדבבים נקתים הזרע דק מזה כמו אכזריו יציר ר"ל לנפן: או יעמוד מעשהו. בלומר הגמח כדלפון מיתא אחריו מיתו וסולריו, ואם הוא ימות ויבול יעמוד זרעו אחריו: ויבקש הזרע ההוא כמו המעשה ההוא. הכרע ר"ל יעלה ויזמח ויוליד כמוהו לקיום מיתו, וכן יקר הענין כל ימי עולם: להבטח הנפלאות התקועה בו. נלמח: הנקרא אצלם טבע. אמר המין זה מהו בלמיתיה וגידול אומרים עליו שהוא טבע הזמנח: והוא כה משתלל בשמירת המין. הכח המייקס כל המינים קוראים אותו טבע, וזכר ענינו מאמר רלפון כמין ע"כ עד כימין ע"כ: בעבור שלא היה אפשר להשאר האיש ההוא בעצמו. ר"ל הפתם ההוא, כמו האדם ההוא עמנו זה האילן, אי אפשר שלא יבול העשש ויקרב האילן: בעבור שהוא מורכב מדברים משתנים. ר"ל ארבעים יבדות וכזכר כרביעי ס"י כ"כ, לכך הנטיע בו הכורה טבע המוליד לקיום המינים: והיה אשר לו הכחות האלה. כמו הגמח שהוא עומד תמיד על מקום מאריך וגדל עד שיצויר לחיותו וזרעו כחולד לכולד בדואה, ומקבל מוט ממער המינים: הוא אשר יניחיהו הטבע. הגמח אין לו עור והתקן. אך לדעת הפילוסופים טבע הטולם וזמנחו כן הוא, שהאדם יעלה על הארץ ויגיע אל שליטתו בנזקם עמוד בלי מנוחה, וכבר שאל התנ"ך מאמר רלפון כימין ר"ל ומהו טבעו והאריך שס, ועל הגמח הם עמאם ר"ל הפילוסופים, אינם מנייט

לוחם, והוא השכל הפועל, מתיי שאל"ס שיכיה עוס דברי ויכיה בו כלים רבים ופעולות מחלפות כלס לפקליה מה, מכללי שימאל כפאן שכל שיניח אל הפקליה. וכבר אמרו ג"כ שיש כפאן שכל ינדל בעבור היונה הטלדיס מכללי מינס, כי זמה שיהכאר כי כל פועל לא יפעל אלא מה שבעמנו, והיה טעככר המהאס מהעכפר נהאס מנלתי טככר אחר דומה לו, ויחייב שימאל כפאן שכל שיהן זמה הזורה, חכו שכל הפועל, ע"כ. וכן קמנו והעמוד בבנת דברי המכר על כוזיין: וכאשר נמזגו מזוג יותר דק וכו'. חזר אל קן סדורו בספור המהאס ממזג סיטודוס. ועד היה ביאר המהאס המולאס לפי שתי הדעות המכרות, וענה ושמך דברי בהמהות הגמח, ואחר כן נחי, ואחר כן במדבר, כי כל אחד מהס כפי דקות מזוג תחול עליו הטובה שצדקות שאלפבר לא לקבל, והמחוקק בדהס, שאין כילות למעלה, וכמו שזכר ס"י בבהקדמה השלישית, ובפסקא זו עמאם יהכאר כל זרכו. והקרב אליו מה שזכר המורה בשם הפילוסוף בשלישי פ' ח"ל. ולא נמזגו ג"כ איש כל מין עזינה גמורה, אבל כל מה שמדבק ויחקה מן החמר הוא עד שקבל זרע האמיתה, נמנו בו הכוח שממורה זמן קצבו, ומשכו אליו מה שילות אליו וידתו מעליו מה שאין תועלת לו בו. ומה שמדבק ממנו יותר מן הרלפאן עד שקבל זרע ההרגשה, התמו בו כחות אחרים לשמרו ולגלרו, ושהמסה לו יבולת אהרה להטעע לטיון למה שילות לו, ולגרוו ממה שהוא כנגדו. ואחר כן נתן לכל אדם כפי מה שילפכך לו המין ההוא. ומה שמדבק יותר עד שקבל זרע השכל, נתן לו כה אחד יתביג צו ויחשוב ויסתכל במה שאלפבר בו עמידה אישו ושמירת מינו כפי שלימות האדם ההוא, ע"כ: אשר לו קצת הרגש וכו'. ההרגש וההשגה הוא מה שזכר בסמוך כהזון מן הארץ הטובה וכו', ובהמנע מהפך זה: או יעמוד מעשהו. כי הוא הפקליה כה שיש לו להדיע זרע למינהו: ויבקש הזרע ההוא וכו' הנקראת אצלם טבע וכו'. על עניי

כמה הזה קדם דברו בראפון כמיון ע"כ עד כימין ע"כ, ובדביעי סימן כ"ה: שהוא מורכב וכו'. ותלד סכחיהם מן ההכרה שיפסד, וכמו שזכר בדביעי סימן כ"ה: הוא אשר יניחיהו הטבע וכו'. כל

דברי הפילוסופים, ועל האמת שהבורא יתברך ינחיהם בתכונה מהתכונות, קרא אתה התכונה ההיא אם תחפוץ, טבע או גפש או כח. וכאשר דק המזג יותר וזודמן לתראות בו החכמה האלהית יותר, היה ראוי לתוספת צורה וזולתי הכחות הטבעים, עד שניע אל מזונותיו מרחוק, ויהיו כל אבריו קשורים, לא ינועו כי אם בחפצו, ויהיה יותר מושל בתלקיו מן הצמת, אשר לא יוכל להסתר ממה שיויקהו, ולא לרוץ למה שיועילהו, והרוח החצמת, ויהיה החי בעד האיברים "המניעים" (כ"ל) (הסתנועעים) במקום, ונקראת הצורה הנתונה לו יתירה על הטבע, גפש. והשתנו הנפשות שנוי גדול כפי התגבר הטבעים הארבע, עם כוון החכם יתברך לכל חי וחי לצורך כל העולם אליו, אף על פי שאין אנו יודעים מה תועלת ברובם, כאשר לא נדע כלי הספיה ונחשבם ללא צורך וידעם בעל הספיה מה תועלת, וכאשר לא נדע תועלות

אוצר נחמד

קול יתודה

זה עלה ביאורו בראשון מסי' ע"א עד ע"ז: בתכונה מהתכונות וט'. בלופן מן האופנים עין לא רחמס זולת האלחים: קרא אתה התכונה ההיא וכו'. וכור אה אשר כתב הרמב"ם על פסוק ישרנו המים שרץ נפש חיה וגו', וז"ל. לא הזכיר בשלטי צומח נפש כלל, כי אין כח הגידול נפש רק צבעלי המנועה בלבד הוא. ועל דעת היונים שאומרים כשם שאין הגידול צמחמטעים רק צומס, כך צומח צומח יגדל, יהיה הפרש כי זחה נפש חיה, כלומר נפש שיש בה חיות, כי יש נפש שאין בה חיות, והיא נפש הצומח, והזכירו רבותיו צבילי ההמרים האוה, ואולי האו כח צמיהתם לא יקרא נפש, ע"כ: וידיו כל אבריו קשורים וכו'. כלולו כלי אסורות ודגלי לנחושמים הנושא לבלתי החוטט על יום צמחו, כי נחויים נחויים המה לו לעבודה עבד: והרוח משחקת בו. כי ידעם בלבנון פרוי נע וזד יהיה בלןן אל אשר יהיה שמה הרוח: יתירה על הטבע. עם היות ששם זה צמחיתתו למעלה, צמחו קרא אהק ההכוה היה אס תחפון טבע או נפש או כח, הן עמה ייחד לו שם טבע כי כן סורגלה קריאתו אלל הרופאים: הטבעיים הארבע. כבר אמרנו כי הם צבענת היסודות לארבעת איחיותיהם: הם כוון החכם וכו'. כי כל זו צמחית מה צמחה, כאשר סופק בסי' ג' ובסי' ו', רק עם כוון החכם יתברך אשר כוון למחיות כל חי ומי להכלית אנך מה שכל העולם רריך אליו, ואס לא נדעה. ומשין זה כתב בעל תוכח הלבנות בשער סיחוד ס' ז' על היות

פנינים מה שם אומרים, כי אין זו טבע רק מנכ סכורל אשר כראס על ענין סוס: בתכונה מהתכונות. נמדס מן המדוח: טבע. ר"ל מנכ טעולס אשר טעיב סכורל: וכאשר דק המזג יותר, כלומר עירוב סכורול מדוקדים יותר, והסם בשיעור מותר כראוי לקבל זוכס בעל חי: ונדבמן להראות וכו'. הכין עמנו לקבל נפש החיות, והיא טעמס זוכס מלבד כח לחימה, שגם כעלל יט יט כח לחימה וסגידול, וסם כחכס טעמיס זוכס: עד שניע אל מזונותיו מרחוק. כוס נראות חכמת אלהית יותר, לפי שטבעס"ח לרקות מנו יותר מן הצומח לא יספיק לו המזון אשר הצומח מסתקן ממנו, אבל למדך אל מזון יותר דק שסם צמחי סהס, אשר מתינו לו נרדך למטעם ממקום אחר מאלה המזון, ועס זס יט לו חפן להזון דרכי יותר מדרכ: ויהיו כל אבריו קשורים לא ינועו כי אם בחפצו. ר"ל סכורל נמן לו איברים מיוחדים קרים למחיו, אל אשר יתחן יעס לחוס: ויהיה יותר מושל בהלקיו מן הצמח. כלומר אף כוס הוא יותר צמדינת מן החמת, להיותו מושל בתלקיו, מה שא"כ צמח: אשר לא יוכל להסתר וכו'. איש יוכל לסתקח ממקום סהע לו או לסתקרב למקום סיסס: ולא לרוץ: ולרוח משחקת בו. לא ללבד שאין לו מנוע, אלא לעמיס יתטעע בעל כרוח, מתמם קלוחו כרוח פועל בו ומזונו כסס וסס. וז"ס וסכורל משחקת זו: והיה ברוי בעד האברים המצויים במקום. ר"ל גרד מהי כוס מה עלו אכרים מנייסי אוחו כהשלו ממקום למקום, לא טעמס כרכות מנחון כוון הצומח שאיילו כרוח מניעו: יתירה על הטבע. כלומר כפי חסס סמורגל אלל המזון קרא אוחו טבע: נפש. זוכס כעס"ח קרא נפש, ומ"מ מכס נפש כעס"ח למנוס: הטבעיים הארבעים. סס ארבע מרווח סמפורסמות אלל קדמוניות, וסס, מרס שחורס, מרס זרוקס, מרס אדומס, מרס נגס, אשר לכל אחת מהם איחיות שוטס, אה קרס ויכסס, וזחא חמס ויכסס, וזחא חמס ולקס, וזחא קרס ולקס. וכמו כן כפי שיעור כל אחד מהרבעת היסודות אשר נמוג כחון סגוף סהוא, ככס חסיס שנוי כונפס המניע אלחים, נדע שחיס זס נגזר זוכ חלפ, זס קוון זוכ גדול, וכדומס לזכ מן הסגויים סמאלים צבעלי חויס: אשר כוון החכם יתברך לכל חי וכו'. מלבד כוונת סכורל אשר קעב לכל חי טעמו סחינוד לו להנאות טעימס שסם בני האדם, אשר לכל אחד מהס טועמס מיוחד ממנו: מה תועלת ברובם. כרוכ מניו צעלי חויס אין אנו מנייסי מה תועלת יט כסס לבני האדם, אלל סכורל אשר כראס כוא יודע אל איזס אנך נכראו: כאשר לא נדע כלי הספיה. זי אדיר אשר דרכו בלב מימס ולו חמסיס ולכיס רביס, אשר אין העובר הרחום ויניס סיוצב כספיוס מנין אלו הכליס כספיוס למס סס בלויס: ויודעם בעל הספיה. מנסיס הספיוס רכ סחובל. או עושיה, או סחומן טעמיס אלו הכליס כוא יודע אל איזס הכליס סס טעמיס: וסכורל יתברך כוא היורד אל האדם ומנסיגו בעלס סוכ הדומס לכסיוס, וכוז אשר חקן לו כל ללי ספיה, וסם כל ספיה סכנוול וזולו מנחמיס ובעלי חויס, וסם כדי להנסיג האדם ואין האדם מכיר אוחס הכליס: וכאשר לא נדע

ס' ז' אלונו ככשרנו ועלמנו אשר אנו טעמיס אהנו סמוד סרכס מן סככרים סעימיס למס נכראו בלויס, ועוד היות ס' ז' יודעם

תועלות הרבה מאכרינו ועצמינו, אילו היו מפורדים לפנינו לא היינו יודעים תועלות כל עצם ועצם וכל אבר ואבר, אף על פי שאנחנו משתמשים בהם, וברור לנו כי אם היינו חסרים אחד מהם יהיו מעשינו חסרים ונצטרך אליו. וכן כל חלקי העולם יודעים וספורים אצל "בוראם" (כ"ל בוראו), עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע. והיה מן הדין שתהיינה הנפשות שונות זו מזו, והיה ברין שיהיו כלי כל נפש ראויים לה, וינתן לאריה כלי הטרף "בשנים" (כ"ל השנים) והצפרנים עם הגבורה, וינתן לאייל כלי המנוסה עם המורך, וכל נפש תכסוף להשתמש בכחותיה כאשר חוכנו לה, ולא "נשתוו" (כ"ל נשתנו) המכביים במאומה מן החי הבהמי, ואיננו נכסף לקבול צורה יתירה על הנפש החיונית, אבל "נשתוו" (כ"ל נשתנו) באדם ונכסף לצורה יתירה, ואין כילות אצל הענין האלחי, ואצל עליו צורה יתירה נקראת השכל ההיולאני הנפעל. וכני אדם גם כן שונים זה מזה, כי רובם טבעיהם נונים וימה

אוצר נחמד

יודעים תועלת הסחול נבדלם ועל פס נבדלם, ונחלק סראכוסים והאחרונים תועלתם. ומלך זה הכרס עמיתם וגידים וקרומים שפך גוליו טבעיים אינם יודעים תועלתם כגליתם: אילו היו מפורדים לפנינו וכו'. כלומר לא נבלד שהאברים הנבחרים אין אלו יודעים ברובם מה תועלתם, אלא אלו ננו בראשם האברים שאנחנו משתמשים בהם בכל יום תמיד כמו הידים והרגלים, אילו היו עצמות סיד והכנל מושלטים לפניהם כל אחד לבדו לא היוו מבינים אותם שממיוכרם יתקום סיד או הכנל, והסדרים יסיה כעצמ' חקר מלך: וכן כל חלקי העולם יודעים וספורים אצל בוראם, ר"ל כל המינים הנבדלים לגוף האדם, כן החיים כן האמיתים ניתן תכלית נבחרת המינים, וזה מורה על כוח החכמה ותיקן אותו בחלקו מינים נבדלים כידועים אלו, שכל אלו יודעים אלו ואלה לכל לגוף האדם, ולכן יש להם מוסר, ואילו לדעת הפילוסופים אין כוחם שיעמדו כל הנבדלים על תכלית אחת שיהי תמיד מחלק המינים המתחילים לאין קצבה, וסיה לאוי ויפסד אחד מהמינים לגמרי ויובא מינים חדשים תחתיים. מאחר שהכל במקרה מסבוב הגלגל, וכמו שנוכר כבי' ז' מזה המחבר: עליו לא להוסיף וכו'. כל ימות העולם לא יופסד אחד מהמינים לגמרי ולא יתחדש עליו מין חדש: והיה מן הדין שתהיינה הנפשות שונות זו מזו. ר"ל מחלק שבעים ובעים והשכל נבדל כל מין לעצמו לעולם, א"כ ברין ששם מין הבע"ח שהוא נקח לו נשי זרבו לעולם. והנשואת ר"ל טבעיים דביטו נפש החיות, ראויים לה, נפש סיה, כלומר לעצמו: עם הגבורה. ככה טעני ואומן לגב טענף טעף יתור מכתו: וינתן לאיל כלי המנוסה. ק' נרדלו ואחזן הגוף, והוא מין חס דומם לצדי, כדי שיוכל לנרות מן הטורפים ולא יופסד מיני ונתן לו עם זה מורך לבב טעני, כדי שישמש לגוץ מפי הטורפים: ולא נשתנו הטבעיים, כל"ל. ור"ל טעני טעני החיות כל הם להוסיף או לגרוע, וכל שלימושה אינה רק

קול יהודה

היה סיה"ז ותר' נבחרה, וכו'. אנהנו מולאים אותו כי הוא נרין בקיומו ותקונו קטון לא קטן, ואין חלק ממש נגמר אלא בהלק אחר, כגורף שקשקי השריון וחלקו המסס ואיכרי גוף האדם ושאר המחוברים קתם אל קתם נחקקים והשלמם וכו', ע"כ: מפורדים לפנינו. מתחילים לנהייהם ועיניהם רואות בכל פריטיהם: והיה מן הדין וכו'. לפי גרסת חכמתו לגורף העולם האמור: ולא נשתנו וכו'. לפי יסחמתו יתבאר כי בכל אלה הנמכרים לא עלה שווי מזג הסחורות במחמתו יותר מן החי הבהמי, ר"ל שלא יסכנו בשוים וזלמי אל קבול צורה מהי הבהמי ונשנן לגבולו כל יעברתו. וז"ל ואיננו נכסף לקבול צורה יתירה וכו', כי הסוג הזה הבהמי לא מלא עצמו בטנה האותה השימרה כוסף לא צורה יותר נכבדה. אבל נשתנו באדם וכו'. כי שם מדק המזג בשווי נכון לצורה יתירה וכו'. ולפי הגסה השני יתבאר שלא טעו הטבעיים בכל אלה שטוי לשבח ומתדבגת החי הבהמי במחמתו, ועל כן לא קבל שום אחד מהם עד הגס צורה יתירה על הבהמית. וז"ל ואיננו טעמם וכו' אבל נשתנו באדם וכו', כי בו שמו אה טעמם לשבח והולך ה"ך לא מדרגת השלמות, כי נכסף ונשנן בחכמתו אל הצורה הנכבדה: הששכל ההיולאני הנפעל. כי כחמר ביד היוצר אשר יצטרפו לרצונו ויזירי ביד הצורה הנכבדה, כן השכל ההיולאני עליו הפועל לו להשפיע עליו צורות המתכליות למען יהיו לו נפעל כאשר היו מלפנים ככה: טבעיהם נונים. מיושר המצוע: עמו

המהירות למקן גופו, וכל נפש חסי הנכסות שום כחולם, כי אין להם מדרגה יותר מזה, וכמות גופם תתום נפש החיות עמו: ואיננו נכסף לקבול צורה יתירה. כבעל חי אין בו שום חשק להרבות לו מדרגת או מעלה, כי לא נבדל לו התקום. מטי שאין גורף הפעל חי לזה, ודי לו שיעמוד על טעמו: אלא באדם נשתנו באדם, מכל' אלא באדם נשתנו כח הפעל סוהא כחמתם א' עליו, וטעם נלכו בחורק לבחור טעוב ולתמוס דרע, עד שיתך נכחו לו לבדול צורתו וישו מדרגת יתרים: ואין כילות אצל הענין האלחי. כלומר הענין האלחי אינו מקמן, אלא משפיע עליו, והוא אל אשר מוכן לקבל זכילות מלאן ולתלו לא יתאר עוד טעם (ישעים ל"ב): ואצל עליו צורת יתירה נקראת שכל ההיולאני הנפעל. שכל הסיונו הוא הכח שאלהם נשמת שדי החלוטה מעלת, ונקרא חיונו מטי סיה'ה שכל גופו, מלאן חומר סיונו. והשכל סיה נקרא שכל, מטי שכתבתי סראכוסית מוטל בו, ולולא הכלל סיה לא סיה אלא כח לקבל נשמת רוחנית: ובבי אדם ג"כ שונים זה מזה. ר"ל אילו טענענו כל בני אדם נקבעת אחת שם לא סיה מלייד ככה שום כחמים

ויטה שכלם עם הנמיה היא, אם יטה עם המרה האדומה, עמו המהירות והקלות, ואם יטה עם המרה השחורה, עמו המתון והיישוב. והמדות הולכות אחרי המגו, עד אם ימצא אדם שזה הטבעיים והפכי המדות אצלו ברשותו, כמו שתי כפות המאזנים הישרים ביד השוקל, יטה אותם אל אשר ירצה בתוספת האבנים והסרונם. והאדם ההוא בלי ספק לבו ריק מן התאוות המופלגות, וכוסף אל מדרגה למעלה ממדרגתו, והיא המדרגה האלהית, והוא עומד ומחשב במה שראוי לו לעשות בהגברת טבעיו ומדותיו, ואיננו נותן לכח הכעס רצונו, ולא לכח התאוה רצונו, ולא לזולתם, אבל הוא נועץ ומבקש מאלהיו שיורהו הדרך הישרה, וזה הוא אשר יאצל רצונו רוח אלהי נבואי אם יהיה ראוי לנבואה, או למודי אם מדרגתו למטה מזאת

קול יהודה

המקורות. ר"ל עם השלל המכר: והמדות הולכות אחר המגו. וכבר הכר גלגל"ו ספר מיוחד על ככה וזה שמו אשר יקראוהו שמהות הולכות אחר המגו: עד אם ימצא וכו'. ר"ל שהחלוף היה המגול בשבעי בני אלם ומתדומים הממשכים אחר המגו, הנה הוא משתנה והולך בהדרגה, עד אשר ימלא אלם שזה הטבעים, ואז יהיו שני הפכי המדות אלגו וברצונו לפנות כח וזה בהפכו ורצונו כפי הזורך, כמו שתי כפות המאזנים וכו', כי לא נקבע בשגשו פתיחות יעט ללחן וללחן, רק הוא מונח בינו לבין עצמו והוא ימשול בס אל אשר יהיה שם רוח חלו הישר ללכה. והמכר אם במקום אשר, כמו עד אם עלו למטות. ואולי בחר לשון מסופק לקושי מילכות פיה כזה שזה מכלל. לו יאמר כי ענין הליכות המדות אחר המגו יתייב ויטבן מאלו ימלא אלם שזה עד שאל הטבעים יהיו הפכי המדות אלגו ברשותו וכו', אלגו שהוא לפי זה מתישב בדוקה: בהגברת טבעיו וכו'. ר"ל שבכה יגבר איש על טבעיו ומדותיו להטותם אל אשר יחפון: לכה הבעע וכו'. הם שני הלקי המהעורר שיתבאר עינים סו' י"ב: נועץ. כאלמו בשלש סו' ה' על הנה המהעורר ויולס אוהו שלא יפנה אל השדים המחשבים המהדמים ולא יקבלם ולא יחמין בס עד שישלם את הפכל, ואם יבסיר מה שיש אלגם יקבלם, וישלם לא ימס, ע"כ: או למודי וכו'. שילמדו חיזה דרך שיכון אור להסתלק לפניו ויתבך ויכה תמים. ונראה שאל אלימות הכוח הזה כפי הכנה המתקבל, פונו חז"ל במרמס בויקרא רבה, לגשוח לרוח משקל, אמר ר' אחא חסיונו רוח הקדש ששורה על הנביאים אינה שורה אלל במשקל, יש מנבאים ספר אחד, ויש מנבאים שני ספרים, ויש שני פסוקים. ומיס חקן במדה, אמר ר' יודן חסיונו דברי חורס שמתנו למעלה לא ניתנו חלל במדה, יש שזוכה למקרא, ויש שזוכה למשנה, ויש שזוכה לגמרא, ויש שזוכה לאגדה, ויש שזוכה לכלל, ע"כ. וענין חסיונו הוא לומר שלא לבד הגורות הטבעיות מושלעות אל המקבלים כפי הכנה

אוצר נחמד

כי היו פולם עד רק אחד ולא היו ראויים לשכר ולעושי. אכל משני שנכרחו פונוס אלו מאלו, כנס לכל אחד מהם נעוזה פונוס נבחר ככל מה טבעו נעס אלו. נכן שלמים אותם פוסרם הולכים למרעה להריבם בדרך ס', וכל אחד מקבל שכר כפי גודל המהלותו אל טוב, וכמ"ס חז"ל פוס לערל אגרא: אם יטה עם המרה האדומה וכו'. לפי דעת הקדמונים כל אחד מארבעת היסודות נמשך מהם טבע אחר, ואמרו שהמרה האדומה משמנה בדם האדם, וסמרה סירוקה גמרה הידועה לנו שאלל סכנד, ומרה סלגנס בליחות שנאדם, ומרה השחורה בעוזה. וזואו דברי חז"ל כנסים (דף ס') אמר ר' אלעזר אבר דר מרס. וסריש"י מרה סיה להלוחים מרה סיוולא מן המריחות שסכנד, ומתנכרה בחדס הכל לפי מדיהים וסונו העמים וכו'. עד יש שקורין בדברי הרשאים מדיה שחורה, ויש שקורין במדיה האדומה ע"כ. ואולי מה שזכר המחבר אלו סמיה נבד מני סיוחס הפייס י"ו בליחותם, כי אמרו שהמרה האדומה תמס ולה, וסירוקה תמס ויבס, וסלגנס קרה ולה, והשחורה קרה ויבס: ואם יטה עם חמרה האדומה וכו'. ר"ל אם סיה גונכה בחדס קת על סלמרות יהיה האדם מדיק וקל דעתו וכתועותיו, ואם סמרה שחורה גונכה עליו יהיה מתון ומיישב. ומפני שלפעמים פונ הקלות ונפשים החמיות, לקך בזהה חמרה להקן מדות האדם שיתבסס אל מקוס טעוב שכה, וכמ"ס חז"ל סו עו כנמר וקל כנמר וכו' לשעות רזון אפך שבעים: והמדות הולכות אחר המגו. כלומר לב האדם סומס לתקוב כפי פונו, ונחמה שסלחה מן המרות לס עוים גם סוא נוטס מדק ישר, וכמ"ס כל דרך איש ישר טעויו (משלי כ"א): עד אם ימצא אדם שזה הטבעיים. ר"ל סמיה סוחל לא פלל מוס אדם אם לא שיהיה ממש שזה המגו ואין אמת מסמרה גונכה, וזה רמז בנביאיות מחד, אם לא שיתמלא אלם פונו סדק בדיה ע"ס סמרה וסמנוס, וסוא מושל כפיו וכתועותיו ומטע אוחס אחר רזונו, עד שיהיו יולל מדק מג סכוס לל: והטעמו המדות. להפוך מדותיו אל מגו סוס: אצלו ברשותו. ר"ל ביזו וכרסונו וסוא מושל כס: כסו כפות המאזנים הישרים ביד השוקל. כלומר האדם סוה כמו מאזני זקד שאין קף אחד מכריע על הכו, סמסה ביד השוקל, הכריע סקף סיוולס ויגייסה חס סמנו, כן השלל פנו מדיה מוגו אל דר סיוולס: התאוות המופלגות. תאוות סירוח: ורובן. ומוסק: למעלה ממדרגתו. סיה חורס טענעט וסוא מנבל אוחס וסוס למעלה לשאוף רוח אלהי: והוא עומד ומחשב במה שראוי לו. על מדותיו הטבעיות יקדיק סומרים לנבלי וסלסו ארתות פוער ללכה אחר מדותיו הטבעיות: נועץ. לין ע"ס:

זהו דיא. איש אשר אלס לא: או למודי. הכס סוגס

מזאת, ויהיה חסיד לא נביא, שאין כילות לפניו יתברך אבל הוא נותן לכל דבר מה שראוי לו. והפילוסופים קוראים נותן המדרגה הזאת, השכל הפועל, וישימוהו מלאך אחרי האלהים, וכאשר שכלי בני אדם נדבקים בו הוא נן עדנם והתמדתם הנצחית:

יא אמר הכוזרי רצוני שתפרוט לי הכלל הזה על דרך קצרה:

יב אמר החבר יתבאר מציאות הנפש בתנועות "וההרגש לחיים שונה (כ"א) והרגשות לחיים שונות) מן התנועות היסודיות, ונקראת סבתם נפש או

כח

קול יהודה

אוצר נחמד

במדת: כי גם הדברים שהם למעלה מן הסבב יושעטו צמדה ובמשקל כפי הזמנה המקבלים לתורה ולמעודה: והפילוסופים קוראים וכו' וישימוהו מלאך אחרי האלהים וכו'. כבר נתבאר עניינו בראשון סי' א' לוי שתי הדעות, והם דעת א' סינא שקדם ענינו ברביעי סי' כ"ה, ודעת הרלב"ג אשר צייר ענינו בראשון מספר מלתומיו סי' ה'. ובחמישי סי' ט' י"ז הליש המאמר, שהשכל הפועל הוא יוצר נאלל ממניעי הגרמים השמימיים כלם, ובזה האופן יהיה שופע מהם זה המניעות השפל. וזה שהם יעשו הכנה החמר בצמלעותו יטעני כוכביהם, ויהפ העורה בצמלעות השכל השופע מהם וכו'. ואחר כך העיר על ספק, כי כאשר הונה שאלל השכל הפועל הפכה בלוא הממלחות השפלות כללם היה הש"ו והשכל הפועל דבר אחד במספר וכו'. והשיב לזה בצמרו שאלל השכל הפועל השנה שלמה בנימוסי הממלחות השפלות ובדרכם ויפטרם הכהמתיבי מהגרמים השמימיים ואין לו השנה שלימה בנימוס הגרמים השמימיים, ואין יתחייב מהנימוס ההוא נימוס הממלחות השפלות וזה הידיעה ההפורה שיש לעולל בעלתו. ואולם כלל הראשון ית' הדיה ההשנה בנימוס הממלחות השפלות העליונים וההתחייבים בזה היותר שלם שאפשר. ומה יתבאר שאין יהם בין הש"ו והשכל הפועל. ולהיות השכל הפועל מהשקפה להשי' בצמנת נימוס הממלחות

השפלות כללנותו, אמרו עליו ח"ל ששמו כעס רבו וכו', אחרי האלהים. אך אין דעתי מתקדחה בזה, מאשר גלה דעתו ברביעי סי' כ"ה שידו אוחזת בשטת א' סינא. על כן אחריי שחזן בצמרו מלאך אחרי האלהים התחזקו והשכל האנושי המיוחס להרגשו של שכל זה על פי פנימם, וכמו שקדם גם כן סי' ד'. ועוד יתבאר מציאות השכל הפועל לדעת הפילוסופים כמה שיבא סוף סי' י"ז: וכאשר שכלי בני אדם וכו'. יפורש הענין הזה סוף סימן י"ג, ונתבאר ענינו בראשון מספר המלחמות הרלב"ג:

יא הכלל הזה. במורה כל נפש, וזמחה, ומיה, ומדברה. ולהכדיל בין פרטי הכחות למיניהם:

יב יתבאר מציאות הנפש וכו'. דרך ישר לפני איש להקור החלה אם הדבר נאלל, ואחר כך עתה הדבר ההוא, וזה החלו בהוראה מציאות הנפש מלד התנועות הממלחות בלומה ובחיים, וכן הדרגש לחיים, וכל זה הנה הוא שונה ומתהפך מן התנועות היסודיות, שהרי הלמה בהשעת גדולו מולך ומביא מעלה ומוריד, כי ממועמו לכל לך כמדע. והחיים בלעדי אלה יש להם הרגש, ופיכודות עם היוהם מעדרי ההרגש, אין שום אחד מהם המוטעע רק לפאה אחת, לנד מעלה או לנד מכה, ולהיות כי מן הפגועות יודע הכחות ופעולת כל נאלל הורה על זרופו, היה אנהנו מייבוס לכדוה על המלל עם ענין זולת אורה היסודות והמחזק, והוא סנת התמועות וההרגש בבעליהן, ונקראה הסבה ההיא נפש או כוח נפשי, כי גם האורה יוכלל בשם זה. כאמרו עליו סי' א' קרא אלה הנכונס הביא אלה מהפוך: טעם לו נפש נא, ע"כ. עם היות שיהיה לו עם טעם בספרו הנמשך כאשר רחלים. או אמר כה נפשי על הצמח לבדו, ממה שזכרנו סי' י' כי לדעת קלח אין כה הגידול נפש רק הוא כה בנמיחה לז יקרה

החשוך

במורה כל נפש, וזמחה, ומיה, ומדברה. ולהכדיל בין פרטי הכחות למיניהם:

יב יתבאר מציאות הנפש וכו'. דרך ישר לפני איש להקור החלה אם הדבר נאלל, ואחר כך עתה הדבר ההוא, וזה החלו בהוראה מציאות הנפש מלד התנועות הממלחות בלומה ובחיים, וכן הדרגש לחיים, וכל זה הנה הוא שונה ומתהפך מן התנועות היסודיות, שהרי הלמה בהשעת גדולו מולך ומביא מעלה ומוריד, כי ממועמו לכל לך כמדע. והחיים בלעדי אלה יש להם הרגש, ופיכודות עם היוהם מעדרי ההרגש, אין שום אחד מהם המוטעע רק לפאה אחת, לנד מעלה או לנד מכה, ולהיות כי מן הפגועות יודע הכחות ופעולת כל נאלל הורה על זרופו, היה אנהנו מייבוס לכדוה על המלל עם ענין זולת אורה היסודות והמחזק, והוא סנת התמועות וההרגש בבעליהן, ונקראה הסבה ההיא נפש או כוח נפשי, כי גם האורה יוכלל בשם זה. כאמרו עליו סי' א' קרא אלה הנכונס הביא אלה מהפוך: טעם לו נפש נא, ע"כ. עם היות שיהיה לו עם טעם בספרו הנמשך כאשר רחלים. או אמר כה נפשי על הצמח לבדו, ממה שזכרנו סי' י' כי לדעת קלח אין כה הגידול נפש רק הוא כה בנמיחה לז יקרה

יבש

כח נפשי. ויתחלקו הכחות הנפשיות אל שלשה חלקים, והם מה "שישותך" (כ"ח שהשתתף) בו החי עם הצמח והוא הכח הצמחי, ומה שהשתתף בו האדם עם שאר החיים והוא הכח החיוני, ומה שנתייחד בו האדם ויקרא הכח הדברי. ויתבאר ענין הנפש הכללית הסוגית בבחינת הפעולות שהם מחמת הצורות המניעות בחסר, לא מחמת החומר מצד שהוא חומר, כי הסכין לא יתחוך מצד שהוא נוף אבל מצד שיש לו צורת הסכין, וכן החי לא ירגיש ויגוע מצד שהוא נוף, אך מצד "שהוא" (כ"ח שיש) לו צורת החיות, והיא הנקראת נפש. ונקראו אלו הצורות שלמות, כי בהם

אוצר נחמד

קול יהודה

נפש. וכתיבאור אלו העיניים כח צל העקרים מאמר ד' פ' ל' ו"ח, הכחות הנמלכות בצורכנות השפלות אע"פ שאין מושגות בחוש, קייסם אלא מליאוזן מצד השפלות המושגות בחוש, כי משפלותו יודע הכחות, וכאשר ראויו הנמח מתמעט לכל הפחות, וידענו כי לא יספיק לזה כח טבעי בלבד, לפי שהמעטה הטבעי לא תהיה כי אם מהממעט אל המקיף, או מן המקיף אל האמעט, או סביב אל האמעט, וזה מהטעם שכל האמעט, שפסגו שיש בזה המין התחלה אחרת תחייב ממנה זאת המעטה, ואזוהי ההתחלה קראמה נפש זומתה. וכן כאשר ראויו החי שיש בו ההתחלה הזאת שיחיה הנפש הזומתה, ומוסף על זה שהוא מרגיש ומתמעט ברעונו, מה שאין מן הכלל הטבע והנפש הזומתה, שפסגו שיש בזה המין התחלה אחרת ימשכו ממנה אלה הפעולות, כלומר פעל הכחות והפעל הכרוב, קראמה נפש חיונית. וכן כאשר ראויו האדם יש בו ההתחלה הזאת, ומוסף גם הוא שזאת תשגיל כללי הנדבדים וידוע מההושם שגידל בין העלם והמקרה וכיוצא בזה, ממה שלא יספיק לזה כח זומתה ולא כח חיוני, שפסגו שיש בו ההתחלה אחרת ויותר נכבדה, קראמה הנפש האנושית או הנפש המשכלת, ע"כ: ויתבאר ענין הנפש הכללית וכו'. הכונה לפי הנראה שימבאר לנו ג"כ מציאות הנפש הכללית הסוגית, והיא הנפש הכוללת פסיס מן הנפשיות המזכרות או שפסגן, כנפש החיים שכוללת גם הזומתה, ונפש המדבר שכוללת ג"כ הזומתה והמרגשת. וחלוק הכחות הנכללי יתבאר לנו בצדיות הפעולות הנמשכות. כי מצד פעולה ההזנה והגידול וההולדה וצדוהי יתבאר המצא שיש בנפש החי הכח הזמני, ומצד המעטה המקיף וההרגש יתבאר שיחיה כוללת גם המרגשת, ומצד פעולת ההשכלה יתבאר שגם הכח השכלי ימצא שמה. והכונה בענין שרצה בנפש הכללית הסוגית, הנפש כהחלם, הן זומתה הן מרגשת הן מדברת, והיא עלמה הנפש המזכרת בנפש הפסקה. ועצה בל הודיעו איך יתבאר מציאות הנפש על ידי המעטות הנדרשות, ולהוסיף מלגט מה שחפצת בלפקס ולומר שמה הפעולות הנמשכות הן מן החמר, לא מן הזורה, ואיך א"כ בוא לדיעה מציאות הנפש מכח המעטות, על כן בא לבאר שהפעולות יורו בלי הפק על מציאות הזרות כי מהן ימשכו: ונקראו אלו שהנפש נמלאת לכל פנייה כלומר, נא לו אלא ביאור

פסגן טעם או נפש או כח, ע"כ: ויתחלקו הכחות הנפשיות אל שלשה חלקים. טעם הואיל באל ענין נפש וכחותיה, ואמר טעם מתחלקות בשלש דרכים: טעם שישוקם בו החי עם הצמח. ר"ל לנשמה, וגם לפי מה שהוא, וטעם טעמו מנעמו וקבלו הטעם לכל פלס וזהו, אלא שמוסף נפש"ח על הכל מה שטעמו ממקום למקום ויש בו מרגש, טעם"ח למח שאין בו הרגש שיתמעט בכנילו אך טעמו ממקרה המגיע לו מנחון כנוע עני יעיר מפי הכוח, וזה הכח ההרגשי אשר כנע"ח נקרא כח החיוני, שכל שמתמעט ממקום למקום ומרגש נאמר עליו שהוא חי: ומה שישותף בו האדם. ע"כ: עם שאר החיים. ר"ל שגם האדם חי מרגש אלא שמוסף עליו האדם שיש בו כח הדבור: שיתחיה בו האדם. ר"ל נכלול בו שחאר כנע"ח: הדבר הדברי. הכח ר"ל הנפש המיוחדת אופו בשכל מיוחד לטובא הדבור מפי. ולאדם לא יתכן הדבור אם לא שקדמה לעיניו ממשכה בלב על הפסן שהוא השמור בשכלו וחושק אופו לפועלו וזכר שמו שיתמעט עליו נכבדא שימשע וזלחו ויעשה לנו. ומעשה אע"פ שמתמעט לנפש לנפש חיונית והאחאזוני, אין זה כח הדברי, כי לבס כל עומם ומתלפטים בלי ממשכה, אך רק המלות שלמות בני האדם אופו לבד יענו בקול מבלי דעת על מה הם זומתים: והנפש הכללית הסוגית. כנפש הכוללת הכל והוא כמו סוג ר"ל גדר (מלשון סוגה בשופטים) החילון המקיף כל מיני אילנות ומחמים שבהן הטרדם, וגם זאת הנפש הכללית כוללת נשם זומתה ונשם מרגשת ונשם מדברת. ואשר על השכלים לא נא לא בכלל בכל נשם: בבדיחת הפעולות שהם מחמת הצורות. ומה אמר מאמר שהנפש היא מקור רוחני, וכבר עודע שכתובתי און מקבל שום חלוקה. לזה אמר שאין החלוק מצד ענין הכוחות אך רק מצד החומר, שהמשפחות החומר ישתו הפעולות המניעות לנפש אשר. וכונת ע"ז החומר, ח"כ ככחית הפעולות הנדרשות לצורות המניעות בחומר: לא מחמת החומר. ר"ל שאע"פ שלא יתכן שהחיה שום פעולה מלעדי החמר גופני, עכ"ז הפעולה לא על שם החומר הקרא רק ע"כ האורה החלה בחומר ההוא: כי הסכין וכו'. נא משלו מן כלי הסכין שמהם הצורות המניעות בחומר, וזרעו הוא פקוט בלוק וכוחו ופיו חד, וזה משלים אותו שיהיה נקרא סכין, ומכאן אנו שמתחייב לו לפעולות לא נאמר שהוא חוקר נשם שהוא חומר גופני או מהכה, כי מצד זה לא תחייבי ההחון, אך רק מיחסים ההחון כמה שהוא עשוי בחומר הסכין: וכן החי לא ירגיש ויגוע וכו'. שאע"פ שבענין הרגש והמעט ענינים המדריים הם, עכ"ז יתכן שהפעולה אינו מגיע מצד החומר שהיה אם החל רוחו יעיר לאדמתו, אך רק מצד האורה המגיעת הפעולה: שלמות. שלמות המגיעת לחומר

בהם ישלמו תכונות הדברים. והנפש שלמות, ויש שלמות ראשון ושלמות שני. הגנה הראשון הוא התחלה לפעולות, והשני עצמות הפעולות היוצאות מהתחלה, והנפש שלמות ראשון, כי היא התחלה ליוצא מהתחלה. והשלמות אם שלמות לנשם, ואם שלמות לעצם אינו נשם, והנפש שלמות לנשם. והנשם אם טבעי, ואם מלאכותי, והנפש שלמות לנשם טבעי. והנשם הטבעי אם כליו ואם בלתי כליו, כלומר שישלמו פעולותיו בכלים או בלעדי כלים. והנפש שלמות לנשם טבעי כליו בעל חיות בבה, ר"ל מוצא הפעולות החיוניות בבה "מכין אותם (ר"ל ומוכן להם), ויתבאר שהנפש אינה הווה מתמונן יסודות הגוף, לפי שהדבר המתחדש מתמונן גפרדים

קול יהודה

אוצר נחמד

לחומר הסוף לפי כח קבולו. לחבונת הדברים. משך הדברים: והנפש שלמות. והנפש שלמות וכו' עיקר שלמות: ויש שלמות ראשון ושלמות שני. וזה מובן על אחר והנפש שלמות לכל ארבע שלמות יש בו, כדי להכיל בין שלמות הנפש ובין שאר עניני השלימות הכלל מיוחדים כפי השאר, וכמו שמבאר הו"ק: הגנה הראשון הוא התחלה לפעולות. ר"ל המעורר על האלוהים בעשות אלוהים מעולה ויחסי המעורר זורם חוץ ממנו. והשני שלמות הפעולות. והנשם יש עוד שלמות שני והם הפעולות עצמן היוצאות מהסתמלת הריא: והנפש שלמות ראשון. זה אלו קורין נשם, כוונתו אחרו דבר המעורר השלימות כראשון, לא זה השלימות השני שהם פעולות ר"ל הפעולות עצמן: כי היא התחלה ליוצא מהתחלה הריא. כלומר הנשם היא התחלה לשלמות השני שהם פעולות, שהנשם עצמות הפעולות היוצאות מהנשם שהיא כבת הפעולות והסתמלת להם: והשלמות אם שלמות לנשם וכו'. אחר שהכניס בין שלמות הראשון לנשמות השני, חזר ואמר שאף שלמות הראשון יובן על שני עינים, זה שהוא שלמות לנשם נשם נשם במקום ולו אחר וזכות וגובה, זה שהוא שלמות לנשם רוחני והוא הנקרא על שני גוים, לואת אלו מביטין ואומרים שהנשם זה שמה אשר קראו אלוהים בשפת שלמות לנשם: והנשם אם טבעי ואם מלאכותי, חזר ואמר לא סוף דבר שלמות לנשם שהם שלמות לנשם ועם כ"ו איש נשם, משני שיש עניני נבדל על ארבע הכוונות, ויש נשם שקמו האומן ומעשה יד הרש והנפש אינה שלמות לנשם דבר אשר סכלו האומן מלאכתו אך לנשם שבנבדל נשם כן: והנשם השביעי. אף הוא ענין נבדל לשני עינים. אם כליו, ר"ל שחולעו ושלמות פעולות הם כענינים נבדלים עמו למקום, כמו שחלמם סוף והשני עינים נבדל חי, וכן נלמדת שהם והעקף, זה שהוא בלתי כליו, כמו שהם הכלינים והמתחנים, שאע"פ שהם גשמיים ויגודל מן הארץ אין להם כלים ויועיסו שבהם חיקוקם, והנשם הוא שלמות לנשם שבני גוים: בעל חיות בבה. על הנשם נאמר שהיא בעל חיות בבה שבה להאזין הפעולות הנשמיות על ידי אבריה גשמיים. וענין חיות שנקראו יש לערוך ג"כ על כח האומן דרך העברה, כי גבר הנשם נבדל גם כח האומן ונקרא ענין חיות: והכבין אורחם. וטוב להם כהנא ויד לעשות הפעולות הנשם: ויתבאר שהנפש אינה הווה מתמונן היסודות. ר"ל שאף ע"פ שאמרו שהנשם והמתחנים, וזוהי לומר שהנשם טעונות והמתחנים, כמותיהם ועניניהם לא נקראו על שם זורם רק בעינו להם מצד ההכרח והמונן בלבד, ומעורר למשלם סי'

מהם הנפש ולהנין גבולה וגדלה. והסתם הם יעשה במלמעות החלוקה, אשר על ידי יבוקש ומלא כקלות הסוג והבדל, או הכבדלים שבהם יושלם הגדר כקודם. והנה קבע לו החומין החלה במלמו טענין הנפש הוא שלמות הריא זורם, וכל הנזכרת כן שלמותו בלי ספק. אחר כן חלק השלמות לראשון ושני, ולקח לו לזכר גדלו השלמות הראשון כהנימו השני אשר אינו ענין לכוונה. זה הדבר ילך בה הלך וזכור במחלקותיו מה שיהיה לכוונה, ולא כהנתי ראוי יעצבו, וזה עד חוס כל הדבר להעלות גדר עלם לנשם מקובן כל התמקום אשר יוקמו לאחד אחד מתיבתי החלוקות הנשם: והנפש שלמות לנשם טבעי וכו' כליו וכו'. זהו כלל גדר הנפש המקובן מן התמקום הנזכרים אחד לאחד למאז החזון, כלומר עמדה אלל הפילוסוף בספר הנפש מחברו ב'. מה שגבר בעל חיות בבה, הוא ביטור השלמות הראשון המובן הבדל ראשון בגדרו הנזכרת, ואחר זכרו להרעיו בו הביטור שהוא מולא הפעולות החיוניות בבה וכו', כי ממנו הוצאה ההתלה לפעולות הנשם בבה. והוא מה שרמז אלו במלמו למעלה כי הנפש שלמות ראשון כי היא התחלה ליוצא מהתחלה: בעל חיות בבה. ראוי להבין חיות כמו נפשיות, כי הגדר זה כולל גם לנשמה. וכן מה שזמר מוציא הפעולות החיוניות, אין להבין על החיות שבבעלי החיים כפרט: ויתבאר שהנפש אינה וכו'. כורה כי בענין הנפש לא יזנה מקום לאשתי ההקפה לומר בו מה שלמות קאמם במולאמם שבהוים וטעניהם מצינים בלבד שאינם לריבים אל זכרות אלהיות כחומר למעלה סי', לא כן הנפש כי כלם חייבים להודות בה שהיא זורם בבה מחוץ לחול על הטעם המוכן אחר המצא היסודות והכרחים כראוי. וטעמו כזה לפי שהדבר המתחדש מההמונן ולעדיים בענין המולאמם המתחדשים מהתמונן היסודות, לא ימלט הענין בהם, אם שיהיה האחד מהם או השני מהם בבהם יגברו על השאר, ולא תהיה הזכרה מציית כפי היסוד או כיסודות המולאמם והגונבים במורכב ההוא, ואין ע"פ

ח"ד, אמנם נשם הכל מודים, ר"ל כח האומן והחי וכו' הדברי כלו חייבים להודות בה שהוא זורם אלהים בבה במחון לחול אחר מלא גושא אף מורכב מוכן לקבל הזורם הריא: לפי שהדבר המתחדש וכו'. הסתמל לזון ע"פ ויתבאר שגמתי, ואמר שהלוי יזנה טעמה אף מגיע מתמונן כהנא

נפרדים. אם שינבר בו אחד מהנפרדים או יותר מאחד (כ"ל וישארו האחרים על צורתם), הנה תהיה הצורה המגעת כפי זה. ואם שינוצחו הנפרדים עד שלא ישאר אחד על צורתו ותחודש מזה צורה מאמצעיותם, והנפש אינה ססין דבר מנפרדי הגוף, אם כן אינה אלא צורה סחוץ "ככופה" (כ"ל כפתוח האבן הזך) אשר איננו ממין צורות המים והעפר. תחלת הכחות, הבח הזן והוא ההתחלה, והמוליד בתכלית, והמגדל באמצע הקושר בין ההתחלה והתכלית. ולמוליד ראשית וקדימה, ואם יראה מתאחד

אוצר נהמד

קול יודרה

עס נוצך לגורה אחרת מחוץ, או שינוצחו כל היסודות, כי כל אחד מהם יתקבר ויהמונג כפעולה ההתמוגות עד שלא ישאר שום אחד מהם על מהסותו ונורוה עד השלשונה כדבר הרמב"ם בה' יסודי הקורה ס"ה, רק חשלה מכללה נוצר המורכב. וחף גם זאת פנים חדשות לא כללן מחוץ לפי דעה קלה אחי ההקשה, רק מכה ההתמוגות היסודות הנהיות שם הצורה היסודי מביניהם. ואמנם הנפש אינה ממין דבר מנפרדי הגוף בשום אחד מאלו הפנים. וזה מזוהר מלד הפעולות המתחלפות הנמשכות ממנה בראשית הפסקא, שלא יתכן ענינם כי אם מכה זורה מושפעת מחוץ מוטות הצורות כמו שזכרנו בה' י': 'בכופה אשר איננו וכו'. נבא משלו על זה לחוץ מן הכדורים הנעשים מתלמדה. והנה הכופה הוא עלי שפוי כבירה, אלא שצרכו כרהנו ואין בו אלא מקום שפיהה קדרה אחת, והוא מלשון משנה (שבת פ' כירה) כופה שהסיקוה בקט ובגבבא, ובמחמתו ס"ה מחפה כופה. וענין המשל כי הצורה אשר יביא האומן בכופה הוא דבר נמשך לו מחוץ זולת המים והעפר שמורכב מהם, כי הצורה המלויירת נכנסת האומן היא אשר הדשהו בלוצרונה המולאה בהמרו. וזה יהיה משלש בעלי הנפש, כי שהיה צורתו מושפעת להם מחוץ הארוה. ולפי הנכס שכתוב בו בפתוח האבן הזך, יהיה עמיט על פתוחי חותם אשר יפותח על תמר מורכב ממים ועפר הקרף אללו בשם אבן זך, יזי אמנם הפתוח ההוא בלי ספק הוא זולת מצ המורכב מן היסודות ההם: תדלת הכחות הבח הזן וכו'. כל זה יובן בבחינת הדבר אשר היותו שזו מחתור כח על לפעמו, ואחריו הגידול, ולכסוף ההולדה. וזה כדבר ו' סינא בנאמן ראשון למדו ו' פרק ב', ושם ביאר כי הוא והמגדל נחומים המה לעבודת המוליד, וכמו שיוכר בהכר בסמוך, וקדם לדבר על אודותיו בראשון סי' ל"א: והמגדל באמצע הקושר וכו'. כלמא אחר כן והמגדל פועל ועבד: ולמוליד ראשית וקדימה וכו'. כבר כנצט כי המחמר ההו הוא בבחינת

יסודות שטות זו מוז ומתערבוב הוא אלאר שנתחדש הנפש כסיו: אם שינבור בו אחד מהנפרדים. ר"ל ענין זה לא ימלט, או שגמאר ד"מ סגנונו זה נתגבר יסוד על שם שלשה יסודות מים עפר ארץ: או יותר מאחד. כמו שגמאר ד"מ שגברו בו של וארץ: הנה תהיה הצורה המגעת כפי זה. ר"ל שאלה אומת שהצורה זאת מהמנו דסינו ההתמוגות ואלו ההתמוגות הוא עטע היסודות, א"כ כל שיקרה של זורה אינה חדש יסוד ויבד מכה לו, או ארץ עמלו או זולת זה אינה עטע מעכטי היסודות, ומאין לנו דבר חדש בזה המנו שם שאינו כח היסודות כולם, מי ילד לטל כל זה: ואם שינוצחו הנפרדים: אשנא האמר שבזרח המנו ומתרכבו היסודות, כל אחד מהיסודות פסידו נורוה העלמית שהיה לו קדם: ותחדש מזה צורה מאמצעיותם. ר"ל מחמר שכלם נדקין יחד ועטנו נורתם יאלו לידון כדבר חדש ולכבו צורת חדשה: והנפש אינה כדבר מנפרדי הגוף. לומר זה לא יתכן בנאמר, שמתחר שהפעולות שאנו רואים מן הנפש ואינם ממין דבר מה הנפרדים האלו, מ"ל ארבעת יסודות וידי אינה אלא כדירה חדשה שאינה ממין הנפרדים כלל, ומי עטע לשה אל כנפש הואת לולא שהיה נורה מנחוץ: בכופה. ר"ל הגירכא הכנוסה. והוא מין כירה, כנוצר שכנת (ק"ל), ואליה מטי שצרכו כרהנו ואין בו שום תואר אחר מלבד משה שהיה רואי למלחמתו לשפוט לו קדירה אחת שיתרש רש"י שם, ובה ממונו משלו, ואמר שכסם שכופה נורו ר"ל שיקר מהם שהוא נעטם בעטוה וסייעו כדי לקבל בחוץ קדירה: אשר איננו ממין צורות המים והעפר. הכופה הוא גבול מטיט ומים וטיטת אברו נורתם, הנה קענו אל מה שהיה ארץ מלד המים והעפר אך ענין נוסף בנחוץ, וכמו שהיה צורה המלאכותיה כן הוא צורה ספניעם: תדלת הכחות הבח הזן. אלאר שצירש שהצורה שפניעית מנחוץ ואינה ממין המומר וסגוף מול לכאר סדר הכוחות באחר מן זאת הצורה, תחלה הכוחות הכח סון וכו', וזאת שפסידלו בטעמו ענין הצורה השפניעית לגורה המלאכותית סס אלו. ואלוה הכח הוא ראשית והתמלה לכל דבר, שאפילו המוח אם לא יקרא לו כוח ממה שהמים או זולתו מים לא יתמל או. ומתחר שכן המוח הוא התמלה לנעול מן ויחאד, שכלולה הוא אין כלן שום סוים לנעול מן אומר ממה שכן סון הוא התמלה לכל הכוחות הספניעיות: והמוליד בתכלית. כח המוליד מגיע עם סוף הענין, כלומר כח סון גביע לו שיקר בשט הייחודי לקיים אותו בעטוה, ואמנם כח המוליד מגיע לו אה"ז, ופועלתו אינו רק לקיים מונו, דסינו מלחיות, ועל שם שפתחו סהמוליד מגיע בתכליתו. או יתכן לפרש שכל כח סון הוא התמלה לכל דבר סטול תחה זורה המוח או סיו, ומן האורה הוא גדל, וכשיעמוד מלחיות גדל עוד, או ימלא בו זרע והוליד זכר בתכלית גדולו, או זהו רואים בנתינתם שאין הרע נאסף כחוט טרם שהוא בלתיים גדולו: והמגדל באמצע. ר"ל ממש שכל בו כח סוף שטו מוכן להוליד כדומנו לו שהוא התכלית, אינו זו ממנו כח המגדל כח המגדל מחוץ סיס לו לקבן זרע כפוטו, והוא סדכר שאמר שכל עוד שיש בו כונה להוליד כדומנו לו אינו זו ממנו כח המגדל: ולמוליד ראשית וקדימה ואם יראה מתאחד. ר"ל כח המוליד הוא פועלר שכחותא נא"ש שהוא כח אחר כח סון והמגדל נאמן, י"ס ה'

מתאחר, הנה הוא ימשול ראשונה על החומר המוכן לקבל החיות, וילבישוה צורת הרבר המכוון בעבודת המגדל והזן, ואח"כ יעזוב ההנהגה לשניהם עד עת ההולדה, והמוליד נעבד, והזן עובד, והמגדל עובד ונעבד. ולזן הארבעה כחות המפורסמים העובדים אותו, כל נע בחפץ הרגש נע, ואם איננו כן היה ההרגש לריק, וההכמה לא תתן דבר להבל וריק ולא להזיק, ולא תמנע דבר צריך ולא מועיל, עד

קול יהודה

אוצר נחמד

בנתינת הדבר אשר נאח הויסו אל אור הפועל. והכוונה לומר כי לתוליד רשמים וקדימה אל הזן והמגדל שאחר ההויס, כי המוליד פועל כהויס עצמה, ופס זה לא יעשה מעשהו רק על ידי שני הכחות סללו העובדים עבודתו בכל עת. והנה מתשלם הכת סוה הוא קודם סוד ומתאחר מזל, כי הנה סוה קודם כהויס ליתוחו פועל בתחמ הרע להוליס הויסו אל אור הפעל הלגש אורו מתללוס הויסו הרלווייה להתקבל בתחמ הויסו, וכל זה בעבודה הזן והמגדל, כי לטולס נהיט יעבוד כאמור, ואמנם הויס מתאחר מזל הויסו פועל בדומה כדומה גידולו: לקבול החיות. יתבאר על הדרך אשר בירטו דוגמתו למעלה שהוא בליטו אחר נפשיות, למען יאור עניניו אל הנאמנים גס כן: והמגדל עובד ונעבד. עובד למוליד, ונעבד מן הזן: ולזן הארבעה כחות וכו'. מושך, מחזיק, מבשל, דוחה, כמבואר לן' סינא אופן א' למוד ו' פ"ג, ולהרמב"ם בשמה פרכיו המוקדמים לפירות אצוה ב' ראשון: כל נע בחפץ הרגש נע וכו'. נעחק לכאר שכל נע"ח המתפעל חטוטס ההעסקה, הנה חוטוטס בלי ספק הויס בחפץ הרגש, ר"ל שאיננה סכעיה כחוטוטס היסודות והאומה, רק הויס חוטוטס חזקן מכה הרגש בעטור חוטו בו שמתמ יתעורר להחטוטע. והסך ראייה לזה שאלולא כן הויס ההרגש לריק וכו', כי אמנם תכלית כל עניני העעלי חיים הויס הויס הכה המתחוטע להכאה המתעךר ודחייח תחיק, וכאמרו אחר כך שהוא התכלית מהתי הבהתי כי הזן ראי לקבוע לו הכה המתחוטע לתקן לו סבות הכרגש והיאר, ע"ך החוטו היזרי לקבוע לו לתקן סבות החוטוטע וכו', ע"ך ובחמקומו יתבאר. והכה המתחוטע סוה קראו בשליש סו' ה' הכה השפני, שעל ידו הויס"ח חוטוטס החפץ כאמור, וזה שמו אשר יקראו הרבא"ע נע"ח משפטים על פסוק ועבדתם את ה' אל תבליכ ובכך וכו'.

קדימה בעטוטס ורשמים בעעט, שאלולא סוה לא תנא שוס סויס לפועל: הנה הויס ימשול ראשונה על החומר המוכן לקבול החיות. ר"ל שאע"פ שעעךר הכויה אחר שהוא כוטוטס סוה קודם ואלולא סוה והמגדל אחריו לזן כוטוטס יוזל לויס, ולזן כוטוטס עוטס מן אורן, וכטעל מי יוזל מבטן אמו מכלנדיהס, עס כל זה כטעמךר בנתינת סודע עומא מתחוסס כנזמה וכתי מי פעל בו ופסח אורו מוטן לטוליד כדומס לו ונו ילד לו כל על לולא ככה סוה שכל על כולמה כמובחרת סכנוף אכר סוכן לקבול חיותו והלגיט אורו זורט הדבר סמכוון חמין סוה לטולידו וכוה סודע: בעבודת המגדל והזן. כה המגדל זכס מן תחויס כס לו לגמור שפולחו וכוס יקדס המגדל אל הזן כי סולר כטעי אמו יתגדל עד אשר ישלס זורחו וכל ליכריו, ואחר כך מתבל הויס מרס כטנאמו: וארר כן. כנזמה אחר שהיגע סודע לתקוס הרלווי לו: יעווב ההנהגה וכו'. כה סמוליד ריין לו אז ספק כשעולטו לא עמך שעולטו סוה על ידי המגדל והזן: עד עת ההולדה. ר"ל נאח סולר לזויר הפועל. וזלוי סודס כוה שאין להאס חלק ככה המוליד כדומס ללל, רק שפכה כולו חוקר כהא מן סוכר: והמוליד נעבד. כה סמוליד סוה סוף התפעל וכל ככחות יעכדורו לשליס כה עניט: והזן עובד. כה כן עכד ענדיס לכלס וכלנדיי סהנוס לא יזיט סוס כה אה פועל יזו, והנסינו מרס אה נעכר כהנון כטעל מי כחמיו סוכויה ואכדו כל כטחוטוטיו, ואפילו כמאס כטעכר חויס יכול וייגש: והמגדל. כה סמוליד עובד אה כה סמוליד ונעבד מן הזן: ולזן הארבעה כחות המפורסמים וכו'. אחרו הראשונים כי סוה נכלל מתרכטס כחות, והס מושך, מחזיק, מבשל, דוחה, והוא נבדק ר' סינא אופן א' ולהרמב"ם בשמוס פרכיו. וזלוי מושך דבר סוה סוכפס מושך מתכלל לתקן האלמנטואל, ומחזיק סוה מוס שאלמנטואל סוכגרת עכד המתכלל ומחזיק כרכיבו עד עת מנר ככאול, והסכנל סוה מוס סהמתכלל נסך ללחוח ולרס ומשלחו אל סנוף תמורת סלחות וידוס כהנכר מתמת החוטוטע ואפלוס סיוולאס מן סנוף. וכידוס סוה מוס שאחר מנר ככשול האלמנטואל נפתחה למטס ודוסה הפקולס אל גני חמייס ואל בית כרעי. וזה סוד הראשונים לפי דרכס כטעניות למסור הדרכיס אל כהחות מבלי מניס אל לב וסכחות סהס עמאס מאין יכא ובאיוה אופן ישעלו, ואמנם אלל האלחטויס מנעור סכל כטוט טעס על סי דרכי כטעמכתיקי.

ואזי לא כלאי רק לרשם דברי ההכר לפי דרכו: כל נע בחפץ הרגש נע, חור לכאר שכל חוטוטס שאנו רואים כנע"ח החוטוטס סוהו איננו בעעט כמו יריוח נזור אכן למטס, אך חוטוטס מתמתת חתקן כטעכל סחי סוהו. והסך עמא כה מתמתת הרגשו, כמו שחאמר שמרגיש הרעב ומקריב עמא אל סמאלל, וכן מרגיש דבר המחויק וכס ממנו. אחרו מעטס שכל חוטוטסו איננו רק מתמתת הכרגש ומתמתתו סוה נע: ואם איננו כן. וסמא חאמר כי החוטוטע איננו רק לעשות נחת מוס לזיוו ונכלל לתקן הכרגש והיאר, לא סהכרגש כה לעורר החוטוטע: ר"ל אס כה כהרגש על שוס מוס נכרא ככאר אס לא יעוורר החוטוטע, שאמנם החוטוטע הויס עיקר מתקיימת אה הכעל מי כמאלל ומסכה והכרגש מעורר אורח: וההכמה. המתמת ככורה שהטניע כנרוויס: לא תתן דבר וכו'. כנזמה כטכורה לא יעעבד כנרוויחו דבר שהוא למסור ולזן זורן כו: ולא להזיק. וכ"פ שלא יזיט כנענכ כנרוויס: דבר קדיס ונכל אל סהס, ולא חמנע דבר צריך ולא חוטוטע. כמו שחאמר שוס הכעל מי פוס לשאוף רוח קדיס ונכל אל סהס, ולא חמנע דבר צריך ולא מועיל. כנזמה לא חמנע דבר צריך, וכן לא חמנע דבר כטעמיל, כמו אל כקייסן סוכויהיח ובחמקן היסכמי (סהלסו ל'), ש"ל

עד שבעלי "הקשקשים" (כ"א הכמייים) ואם יראו נחים היה להם התקבצות והתפשטות, ואם יהופכו על נביהם יתנועעו עד שישובו על במניהם, כדי לקרב להם המזון וההרגשות הנראות ידועות, אבל הנסתרות תחלתם ההרגשה המשתפת

כי

קול יהודה

וגו': עד שבעלי הקשקשים וכו'. הם הנקראים פלשון לעז אוסטר'י וקוקני'ליי המלאים על שפת הים, והם שמהו הנעלי חיים המסריס הגרועים וכמו שיבא. וכן עזר טולל על מה שזמית מהתחמה שלא חמט דבר לריך ולא מועיל, עד שגם לבעלי הקשקשים שהם כ"ה פחומים הוכנה להם תנועה כדי לרכס: וההרגשות הנראות ידועות. המשנה הם יחלו חלקים, עין רוחה, ואזן שומעת, אף יריח, ורוב חלקי הגוף נמשו, ומך אוכל יטעם לו: אבדו הנסתרות וכו'. כל חמתי התולדה ובחוסם ו' סינע בששי מספריו הטבעיים שמו אהוקסם אהוקס כי מלבד ההרגשות הנראות שקדם זכרם, ראוי שחושם הרגשה פנימית משותפת, אליו תובלנה כל הצורות המוחשיות בהרגשות הן הנראות, ומקלה לראייתם לקחו על זה, בלמכרם היה הכרחו חלק מוחשי ההרגשות הנראות עננה בנו שיש שם הרגשה משותפת להבחין הבדל יוכר בין זה לזה, כיון שלא היתה יכולה על זה אחת מהמשותפת ההרגשות ההנה. וביאור זה כי מה שבדיל בין מוחשי הרגשה אחת לבין מוחשי הרגשה אחרת, כאלו חמכר שהלכן הוא זולת החמקו, והקול מחמקף למראה, לא יוכל להיחיים להרגשה אחת מהמשותפת הנראות, כי אף המספס במיניהם צמה שלא יוכלו תחת שרשם. כי ההם שם הרגשות (דכך משל) יבחין בין מוחשיו המיוחדים, כגון שהלכן אינו שחור. אמנם אייכה יוכל ורמא בעיני מוחשי שאר החושים, כי משול ישמול צם לשום ריחה היכר נבדל ביניהם. על כן חמכר שימאל שם חות פנימי משותף להמשש הגראים. אולם ההכר לקה לו ראייה על זה מפנים אחרים יוכרו ביאור דבריו. ושמו מקום לנשוא הכה הזה בעליין המחל לעומת פניו בחדר הרחשן מהדרי המוח, אשר יגור שם שרש הגידים המסתפטים ויורדים אל מוחשי החושים החמשה הגראים. ועל ידי הגידים ההם יושפעו לכל החושים כחות הרגשם כחלים נעיו ממקור החוש המשותף, אשר הוא להם כמעין מוכב בהמשכה הכה לראוי לכל אחד מהם, לראות, ולשמעו, ולהכיר, ולמשש, ולטעום. ולכל

אוצר נחמד

לא בקלק תוכימי ואל כחמק חוכרי. והכוונם בום שלא חמכר מחמך שאין החמסה נותנה דבר להוק וכרי ע"ש אנו כראים שהתקן הליים הליים, כמו רמא כבורה נחמל ועלה בענשים ללחלה ונפל ומת, וא"כ היכן טוכנה של זס. על מה שיכר נדכריו ואמר, ששם היות שטרעות גם הם בליים כחוק ההתקן, אך מחמך שיקרו אינו רק לעורר התנועות סככרניות ששם לעור ולכובלי זכר וצבס דרכום והכל לתועלת, נמאל שיקר הכריאה היות לתועלת, והכר המודמן אינו רק מנד המקרב לבעלי חיים ומדו עונם הבחיני בלאם: עד שבעלי החיים, ל"ל. והם מין שקרין שנקט ב"ל, כנמאל על שפת הים וכוח מונה כחוק כסוי כמו עש, ואיניו אלו הם בראיות חכירות לא עונם שהטנה האלויות לתקן להם התקן ע"ש הרגש: ואם יראו נחים. א"ש שגדלה ששם נגדרי התנועה ע"ו הם המתקנים ומתכוונים ואחר זה מחשבים, וזה כדי לגמור להם עמל המזון: ואם יהופכו על בביהם וכו'. ר"ל מזה לו רואים שלמם הרגש והתנועה, שברי אם התקן אהם על גביהם המתנועעים עד שישובו על היטיים. הרי שפעל להם בעיני הרגש, ומן הרגש שהוא נקטה המזון ההתקן על בענם לקרב להם מזון: וההרגשות הנראות ידועות. אחר שגדר עיניו התי כחמטעם וגדר התנועה שהרגש חות לברש עין הכרעם, ואמר שההרגשות הנראות והם הרגש החושים, כמו בראות והשמע והטעם והריח והכחש, וידועות לכל, ואלו ההרגשות אינם נרגשות אלא לה שפוחת או נמאל כפועל, כמו בראות כחמטעם נחת ענד עיני האדם, וכן השמע וכו', כולם נשלחות מן הדכר אכר עודנו כמלאות לפניו: אבל הבחירות. ר"ל הרגשות סככרניות הם מה שהאדם מדמה לפניו התמונה שראה ככר, או התקול ששעט, וכן הטעם והריח והשמע שהרגש ככר, וכוח מדמה בדמיונו איכותו, ולזה הדמיון אין ההרגש הנראה טועל לו כלום ואחרכה הוא מנטל זה הדמיון, כמו שגראה אף ירמא האדם לרמות התמונה לגדו, הוא עולם עיניו כדי שלא חמערב לו התמונה הנראית כפועל עם התמונה שרמא לרמותה, וכן ריח כל אחד מהחושים: תחלתם ההרגשות המשתתפת. ר"ל שא"ש מכרם שההרגשות הנראות הם החושים שם חמטש, ואין אחד מהם ומחניו מאחמם, כמו שלא חמכר בעינים מאחמם מן הקול וכדומה לזה, אמנם הרגשה סככרית אחת היא כחמלחה, כי זה הכה המדמה לפניו לוכן השלג ד"ש הוא עשמו המדמה לפניו מתיקום דרכם, וכן דכרים רבים

פומח שבאו צורות המוחשות לכל אחד מהמשותפת החושים, ידי הגידים הנזכרים המהכרים שם גם יחד כקוים רכבים נמשכים מן הכובב וממחלחים בנקודה המרכזי. והמשול ו' סינע אה עמחשם בערטר כעכדים אל יד כל החושים יובלנו יש יתקוף. ובחיות כל החושים מושגים אלנו, בנדק שיפופ יובדיל ביניהם. כי כאשר ישניו ד"מ עיניו הקול והמחלחה יוכר לזון שלא רחי זה ככרי זה, כי לא הרי המראה ככרי הקול כהיוום מניעים בצלופן מחמקף אל חושיהם המיוחדים. אה כל אלה עיני הראב"ע ראהה, בלמרוס' מקן וירמא יעקב כי יש שבר בחלמים, בעכבר היות ההרגשות הנזכרות כמקום אחד יתלפיו זו ברו, כמו רמא ריה בני, ומחוק האור, וכן וירמא יעקב, כי אחריו כתוב הנה שמעתי, ע"כ. ונשעה העיניו אלנו' ש שמה על הבאשמה אה ריחמם בעיני פניהם, בלמרו דע כי ההמשש ההרגשות כמקום אחד לנמלכ מהחמל, על כן חמכר החמלם אה הפה המדמה, כמו ומחוק האור, ע"כ. ושגם עוד דכרו צום ס' יפרו אלל וכל העם רואים אש

סקולה. והיהו כי המקום אשר יהוה נחוש
 בהם המשוקף בראשית חדרי המוח כאמור, היה
 בנהי מוכן בעצמו לשמירת האורות המורגשות,
 פכתגנו ומרזן, כי הלהות והרכות מתגבר עליו,
 וכמו שכתב המורה בשלישי פ' ל"ב, באמרו המוח מה
 שלפניו רך מאלו ואשר מאחוריו קשה מעט וכו',
 פ"כ. ועל כן לא היה ראוינו נשאר בו אחרי הפעלם
 האורות המוחשות ההנה, כדוע היה בהיותו רך מאד
 שעם היות אורה הפעלה ירשמה בו בקולה, הפעב
 ביון מאלו ואין מעמד, כי עורך בה ואינה, והארכו
 להסוף כה שומר לבית אורג אל האורות ההנה אחרי
 הסתמם מן החושים הגראים, והוא מוש פנימי קראוהו
 דמיון, והוא שזין בחדר שני ממדרי המוח אשר חל
 להיות שם הרכות והלהות המופלג. ובכן היחה
 הכנה קרובה לשמירה רובם האורות אשר התעלם.
 על כן קרא שמו 'י' סיגל אורג האורות המוחשות,
 כי אליו מובילה מן החוש המשוקף ששם עלו מוחשים
 ומובירו להם יתדו כאמור. ועל הכה הזה היה
 דבר הרמב"ן סוף פ' ב' גא אל פסוקי' א. אמר
 ולזכרון בין עיניך שיעינו במקום הזכרון בין העינים
 שהוא ראשית המוח, והוא תהלה הזכרון ומעמד
 האורות אחרי הפרדן מלפניו, והם מקיימים את כל
 הראש בראעותיהם והקשר שהוא על אחרית המוח
 המשתמר לזכירה, ולשון בין עיניך שיעינו בראעותם
 הראש לא מאד אחר, או ששם שרשי העינים ומשם
 יהיה הראות וכו', ע"כ. והולט יש בדבריו גמגום
 על אשר הורה בלשונו שנתחלפו לו עיני ההוש
 המשוקף עם הדמיון, מאשר כתב שער ראשית
 המוח, והסופך עוד שמים ששם שרשי העינים ומשם
 יהיה הראות, ואלו מתנאי ההוש המשוקף כאשר
 דברנו. אלא שנוכל לומר למטן הגיל אהיו מיד
 פסיכטמו, כי נטה לכוו לדברי האחרים שגם הדמיון
 מוחו ועומד בראשית המוח סמוך ומזגן לחוש המשוקף
 שזכן בלדו, והיא דעה הרופאים. וכן כתב ראב"ע
 פ' סאה על ומשיח זין ח"ל. דע כי בשמים הנקבים
 פהם בצוות על המלח, שם יתהבר כה העלם הרגשות
 ושם כה הדמות ושם תהל המחשבה, וכן כהוב על
 הדין לשאת את עון הקדשים, אולי לא היה מחשבת
 המקדשים כהונו, ע"כ. וכאלה השמיענו אל השא
 בלשונו אשר איג לפיך בסמוך. או נאמר שלא כוון
 ברמב"ן באמרו תהלה הזכרון וכו', כי אם אל
 המשוקף שהוא ביה שער להכנס ממנו האורות
 המוחשות אל הדמיון כמבואר למעלה. ומלבד פעולה
 זו שזכרנו בכת הדי יתמו אליו פעולה שניה לדעתה 'י'
 רש"ד וסיעתו, והוא פעל הארכה וההסדרה הדמיונית.
 י' מאשר יהיה שמורה כי הנרצה היה וערת כניס
 חולה זה מהדברים המוחשים, עשה יעשה לו בציורו
 אליה בעלה כניסם העוקף על פני רקיע השמים,
 חולה זה מהדברים הבדוים אשר אין להם שחר
 בתולדות, ולא יתם ולא ייטן שומר האורות המוחשות
 הללו, כי בהתמות עלי משכב יא לאפעלו ולעבודתו,
 ותכחו יגבר עד להפליא בהתמלאו עינים מופלאים

זרים בדברי חלומות לא מפליין ולא מורדיין, כעשים
 נפלאה, וכוס אדם, וכפיל המדומה בחלר כדוי
 שקר שזכר המורה בראשון פ' ס'. וביאר זה המורה
 בשני פ' ל"ו באמרו, וכבר ידעת עוד פעולה זה
 הכה המדמה מזכור המוחשים והרכבתם והקפיו אשר
 בפעשו, ופסגדולה שפפעולותיו והכבדה שבהם אמנם
 יהיה בטח החושים וכבפעולם מפפעוליהם, ע"כ.
 אמנם 'י' סיגל לא כן ידמה ולא כן יתשוב לחלות
 פעולה זו בשומר האורות הזכרות, אלא ייהם אותה
 לכה אחד שכו הקרוב אליו צמכס נפשות ומשם
 במדרי המוח מזגן ובמך לחדר הכוכן בשומר שפקס
 זכרו, וזה הוא אשר יקראוהו כה מדמה, להיומו
 משגי האורות המוחשות גם הכלתי מוחשות בהרכבתן
 כאמור, והראשון יקרא אליו בשם כה שומר וכוילא.
 והנה הכה הדמיון הזה ועליונה כבה ועליונה לבעלי
 החיים, כי לא היו מהשעוררים לבקש סרפס ויתר
 זריהם הכלתי נמאליס אללם מן המוכן, אם לא היחס
 אוריס ערוכה בכל ועמורה בזיות אורג דמיונס, כי
 לאלל הדמיון שביה לכה למזכיר את אשר כבר נבוא
 ערב להכס מבר ולתם ולמוזן ומשקיים גלוחים לפעסם,
 יבהלו מאד וידמו כמו אכן, כי לא ידעו מקום נכון
 למרעיתם ולא ישכרו סראיס נמאס, אך אמנה בשמסם
 האורות להם דמיונים, עקב רב, כי זכרו וישונו אל
 הגאיה החיות לכה לפליטס גדולה. ובלעדי אלל
 הושם בבעלי החיים כה אחר אשר נקרא שמו עליו
 כה מחשבי, ומשלו באלס אמנע מוח הראש על
 משכמות הדמיון, כפי מה שגזרו אומר על אודותיו,
 'י' סיגל 'י' רש"ד, אמנם נשאו בשאר הבעלי חיים
 טובה מעט מחלמלו לא אחוריו הקדקוד, ופעולה
 סכה הזה, להוציא מן האורות המוחשות אורות בלתי
 מוחשים, כאלכה ושנאף, ובחיים האב והכן, והכרת
 הסוב רשע. והמשל בזה כי בדיהם רוח המחשבת
 מרחפת על פני הדמיון ומתהכלת שם האורות
 המוחשות הגאירות, כאילו תאמר מה שראש יעקב
 את עני לבן והנס זועפים ואינו אתו כחמול שלשים
 היה אורג פניו זועפים והשאו ויתמו מהתהגב עמו
 בבעדות, והבלו מן הרגשה הלאותיות אל המחשבת
 העינית, ומשם תחפשו אל הדמיון ושם נשמרו
 אחרי כן הכה תחשבי שקף עליכם ויוציא מן
 המוחשות ההנה וישפוט שפוט כי לבן אייב שונא הוא
 לו. ובחיה זו היא בלתי מוחשת, כי לא תתמו הוא
 אללו אורג הדברים ההם באשר היו שם פני לבי
 ודבורו בחלר כך, רק מה שפעלה מהם כי הוא
 שונא לו כחמול שלשים. והקש על זה ביחואל בו.
 וכן שם כשבים ושה עיזם כאשר שיקף כמחו בו על
 אורג האב השמורה בדמיונו, ועלה בנולדתו מן האורה
 האת המוחשת אורה השגאה הכלתי מוחשת, וע"כ
 בזהדמן לפיו אורה האב יטם וישוב לאחור, אל מלד
 היות אורה ע"י התאר המוחשי, כי אם מלד השגאס
 היכרת ממוכה. ותועלת הכה הוא שפורסם מלד,
 כי בלעדיו לא יריס איש את ידו וזהו רגלו לפמוד
 על נפשו מפני המת המזיק, ולא יגור כשח מוזכר

בס

גם לא יכיר את צמו לחת לו די מחסורו ביניקה ,
 ויהודו ילנין , והאלם לא יראה לעינים אהכנס גם
 שנחמם של בני אדם , ויאמר לבניו ולחמו לא ראינו
 ואת אחיו לא יכיר ואת בניו לא ידע ובניהם לא
 יגורו , ויהודו יסופר . והנה היה באלם ובחולמו מקום
 יבטחו לו להנחיר בו מותר האדם מן הבנה , כי
 בנפשו כלם זולתי האדם או כהם בצורה עצבית
 פשוטה , יתר עליהם האדם להיות מהשבו משוטטה
 בפעולה או על ידי איזה היקף פרטי , והלא כה
 משפטו , הכה זה מובי לי , וזה הוא האדם , אם כן
 האדם הוא מובי לי . וכמו כן ישמש בפעולה או בהקף
 המשלי זה זה האדם , לבניו של האדם הוא מובי לי ,
 א"כ ראובן גם הוא ככה , מאשר עבד המקור ראוי
 שימלא כמה שנהג ממנו . ובעבור היות לכה רזה
 מלק ומהלה בפעולה ההקשה , יש לו מעלה מופתת
 ביסוד שמה על ידי ההרגשות , על עמד עמו בו
 ממש דומה של שכל אשר לו נחמטו עלילות העקירות
 בהיקשים שלמים כוללים . ועל יחרון הכה הזה קם
 גם מוב לעצמו להקרא בשם סברה פרטי , במקום
 אשר יאמר לשכל סברה כוללה . והנה המהשבי הזה
 באלם אם כה הסברה היורה לא יעלם מעל רגליו ,
 הלא כל דרכיו לא יכוון , כי לפעמים לא יזכה בשפשו .
 דמיון זה כי ישאל איש מעם רעהו כסף או כלים ,
 ובעליו אין עמו להשלים אליו לסבה רלויה מן
 הסבה , ויזיל הכה הזה משפט מעקל ויגור אומר
 אל בניהם הדלו בלתי השילי , והוא כל שונה לו
 כפי האמה , על כן בחבג ורסן עדיו לכלום בהנהגה
 יותר סברו הרקק . ועל משמרה האורות הבלתי
 נאחז אשר ימלא הכה המהשבי שזכר , העמידו כה
 אשר אשר זכור וזכורו בשם זכרון , ועשו לו משכן
 בלתיים המוח אל מקום זה יסוד לו להיטות נאות
 לפעולה זו , כי יבש היה מכל הדרי המוח . ועל כן
 לכה שמירה האורות הבלתי מוחשוח אמיץ היה , לא
 תפול עם לטבת הכלים והחכם מה שקפא מהן על
 קולו . והנה זה עומד אחד קדולו לשמור משמרת
 האורות הבלתי מוחשוח , כמו שהדמיון הוצב על
 משמרת האורות המוחשוח כאמור . וכמו שזכר הראב"ע
 ס' יתרו , באמרו דע כי בזהרית מוח הראש היא
 הזכירה , והמקום מקום משמרת האורות , והגם
 הזכירה כוללה השמירה וכו' , ע"כ . וזכר הבללות
 אלו מונים כמה הזה בין אדם לבהמה כדרך פמוכר
 לתעלה כמה המהשבי , כי כל בעל חיים זולתי האדם
 לעומת מזכרוו ההינים האורות היה בצורה טבעה ,
 כי כלשך הכלב תקול עקד הוא רוקח ביד אדם ,
 פחאום לפתע יתעורר מטבעו להעלות אל מול פניו
 צורה ההזק בלתי מוחשוח וצורה המקל המוחשוח ,
 חזקר ויזכר כי מקל יל הנזב לקראתו הוקם לו לשמן
 יתם וי"א החולה . ואדם זיכר יין , כי לא כבהמיה
 דמה כהטלתו אה גרות זכרוו על ידי סדור הקפי
 גשהלגל מעין לעיני ומחשל למשל עד שיטמוד על
 גוריו של דבר , ומן הדומה לדומה אל עומה פני
 שזכרון ושיכחה על דרך הנהג דגר מתוך דבר .

ודמיון זה , שבצחה להשיב אל זכרוך אל אשר
 דבר כך לכן הארמי המחול שלטום בריזוק עמו בינר ,
 אז כה הכרוך יניג לפיך צורה השפלה המוקדה אלו
 מן הכה המהשבי אשר כן הוליא משפחה לאור מעמי
 לכן על פי הדרך המכרה , וישוטפו רעיוניך בדרך
 הקפי לאמר , הלא זה אשר עצברו שמה הלא לא
 היה דברו אחי רק דע , בני טעק שמיץ חפון אה
 הקלוקל אלה במקולקל , ובכן העביר המוח על
 פרטי הדבור ההוא ומלאה כי חדרטו . אל ארבעים
 החושים הפנימיים הללו כיון הראב"ע ס' השא כאשר
 בא אל ביאור הכמה והבונה ודעה , וכה ידבר .
 ההכמה היא חכמה האורות באחריות מוח הראש ,
 ומלה חבונה גם בינה מגזרה בין , והיא האורה
 השומדה בין צורה הדעה ובין צורה החכמה כנגד
 הנקב האמלאי במוח הראש , כי החכמה כנגד הנקב
 האחרון , והדעה המתחברת נקבי המוח על המלה
 מהרגשות . ובלשון ישמעאל קרוי לדעת אלהי"ל ,
 והבונה אלפר"ס , והחכמה אלהכמה , ע"כ . וכבר
 הראית לדעת כי לפי שיטתו הממשכה לשפה הרופאים ,
 שנים נקבים על במוח על המלה , שם יהחבר כה הכ'
 הראשית , ושם כה הדמות ושם החל המוחשוח וכו' ,
 כמוזכר למעלה . ועמה נקומה ועלה אל בחינה הכה
 השכלי באלם . הלא זה אשר נקרא שמו עליו שכל
 היולאי מתפעל , והוא בלתי מעורב בצומח נשמי רק
 הוא לפי שיטה ארסטו כה נעוט בצמח האנושיים
 מוכן אל הכנה המוכלתו בעוד השכל השכל השולט
 הזרת עליו והמוליא אותו מן הכה אל הפעל . והשכל
 הזה השולט יש סוברים היותו הון לנפש מלאך מפיטי
 ותולה היולאי עזרו מקדש , ויש סוברים היותו כה
 צומח האנושיים ופועלו כעיון מחזיר על האורות
 הדפוינות כמו שמזכיר , וזה כי בהבית האדם אל
 שזמנה עמקים ד"מ , הלא צורה המוחשוח הובל שי
 למראה מוח הרואה , וממט אל המשוך , והשם
 השע אל הדמיון , ושם נלכה וקורא לה שם האדם
 דמיונית , והיא מראה דמות השואנה הפרטית המוחשוח
 עם כל מאורעות מקריה . אמנם אור השכל השולט
 כי יהל על הצורה היותו , וישפוטנה ערותה מכל המקרים
 ההם הנשמיים הפרטיים , ומן הצורה הזאת המזכירה
 מזהר השכל השולט הנשקף על פניה כאמור , תחלה
 מעולם אורו צורה שזמנה מושכלה פשוטה רוהיית
 בפעל מורה על מהות השואנה בכללות , והמקרים
 הראשונים יעלו ופרטייתיה לא יזכר עוד , רק במקום
 אשר יאמר דע הנה השואנה הזאת , יאמר מן זו
 והלאה השואנה בכלל , וזאת הפעל עם מנחמי
 המהות יושכל בעניינה . ולוא יקרא שזמנה בלמה , כי
 מעיקר החכמה מציאותה לוקחה זאת , ובה ישחלם
 השכל היולאי המגשיל אותה , ועולה זו אל היסוד
 יוכלה עליה האורה הפרטית המוחשוח , כי
 איככה יוכל בשמי לפעול ברוחני מוחשוח , על כן
 הוצרכו ליהם פעולה הולאה כה שכלו אל אור הפעל ,
 לדבר שכלי רווחי מביים או מחון חלטה כפי החכמ'
 זו הדעות . כי הנה המורה בשם ס' ד' סובר היותו
 נבל

האחה עשרה שקדם לנו זכרם בראשון כ' ל"ג. והסג
 לה היה דברנו עד הנה כי אם על הכחות המשיגים
 והתשוקות שמהן הולאות סבה להבעת הפעלי חיים,
 אך לחנה לולא כח מניע נקוע בחיברים עושה להם
 להשלים הפליטה, איכה ירדפו אחר מזומותיהם
 וזולה זה מהדברים הנריבים לירי מהחיים, על כן
 גם אה זה עשה האלהים לעומת הכחות המשיגות
 והתשוקות, למען סור למשמעת השמור לעשות ע"פ
 מצוה. והכח המניע הזה יש שיהיה בבעלי חיים
 הכלמי שלמים, והוא כח ההפצעות וההתקצות
 הנאלמ בבעלי הקשקשים המזכרים למעלה, כי בליקחת
 מזוהם מתפשמים ופגישתם דבר בלתי נאות למצבם
 מהקבצים אל עצמם, אך מקומם לא ייחוו כי אין
 להם תועה מקומית שלימה כאשר דברנו. ויש שיהיה
 בבעלי חיים השלמים, והוא הכח המניע ממקום
 למקום רחוק או קרוב אל אשר יהיה שמה הרוח
 ללכה על בקעת הגאות. ודעה נלפסך יעס כי הדל
 יבדילו הפילוסופים את הכחות המניעים ב"ה השלמים
 לפישה מינים, וסס כח מניע מיישיר, וכח מניע
 מזוה, וכח מניע משלים עיני האויו להולאו לירי
 גמר מעשה. כן הכח המניע המיישיר יפד לפישה
 ראשים בחדס. והס השכל המעשי, והדמיון,
 והמחשבי, שהס שנים בבהמה. הדמיון והמחשבי
 לבד כאשר הראית לדעה כי להס משפט הכמיס
 לגזור על היות הדבר נאות או בלתי נאות, וכמראה
 אשר הרהר גלל חמד מהס יוקרב לפני החפץ השכלי
 או המחשכר. ואולם השכל המעשי לעולם הפיימו
 למצוה בהנעתו המזכרת, כי לעולם כל משפט נדק
 להקריב לפני החפץ מהס בדרך. אך הדמיון והמחשבי
 על כן יורח חטאים בדרך. שיהיה יא משפט
 מועדים לקלקל בהסייתם לרעה, כי מהס יא משפט
 משוקל בשומם אור להפך והפך לאור, וכביחיתם
 המזייה הנס חופאים והמחיתים הכחות הנמשכות
 אהריהם כמו שמזכר. גם המניע המזוה יתהלך
 לשנים בבהמה, והס שני חלקי המחשכר, החושי
 וכעשמי שמכרנו, מוסף עליהם בלדס החפץ השכלי.
 ופשה אלה הכחות מזומים על ההוא, כי אה
 אשר יגזור השכל המעשי על מוצבו, הן החפץ השכלי
 המולך יבחר בו ויקריב אליו. ומשע פגס המלך
 לגבורי כח מניע עשה דברו כמו שיתבאר, כי כן
 עלה משע כפי הפילוסופים למלך מולך בלדק על כל
 שאר הכחות, והשכל המעשי הוא היוען הנלמ
 כמבואר אלנו בשלישי ס' כ'. וכן שני חלקי המחשכר
 הנפחים למה שיפספהו הדמיון והמחשבי, ישימו גם
 הס משפטים בכח המניע המשלים את המזוה
 ואומרים לו גמור. וכבר עלה דמיונם במלל המזכר
 לשני הנשים יבואו לפני המלך וישילוחו עזה בלתי
 הוגנת לפי דרכם וישנו ישר בדרך רע, כמו שמכרנו
 שמה. ומשעה ירי אדם להחפכר הוא הששדלות
 בכל עוז לעולה במעולה על זיחה יצור המחשכר
 הזה בשני חלקיו, ולסקל את משלמם ולהרגילם
 בקהוה המוערת כראוי על כל פרטי החגאים המדגשים
 בפעולות

עבדל, והלא היא הדעה אשר מחזיק בה י' סוג
 בשני מספרו בפכס, ובחשישי מספרו כמה שאחר
 השכע, ויקרא אללם השכל הפועל, ואחרים לא
 כדור לו כזה, כי אמרו היווה כח בפשם האדם כמו
 שמכרנו. והנה בחלמעות האורה הוא המושכלת
 והשכל הפושנה היא על אההה, כמו שעל ירי
 זורחה הנרשמת בחוש יהיה נראיה ומושחם, ומדרגת
 השכל הפועל אל האורות המדמיון להאיר אל עבר
 עניהם להפעלה נרוהם עד יהיה מושכלוה בפעל,
 בלא היא המדרגת אור השמש המאיר לארץ למראים,
 אשר מטנה עגור וישמו נראים בפעל, כמו שמזכר
 בשני ס' ל"ג. והשכל הזה מההלך לעיני ומעשי,
 העיני הוא המוקד על פני אהמה העיניס מאין
 פוח אל סדור מעשה מהס, אהמס המעשי יחזה לו
 נסיהוה להעיר החפץ אל מול המשכחם אל אור הפעל.
 ולשלמה מאלכח כפי הנפש הואה אינה נא עמך
 מעם מזער מאשר דברו הפילוסופים על כח התשוקה
 שבאדם אשר מהמתו יהועטו זכריו ללכת אנה ואנה.
 והנה שמי שתוקות הן, האחה שכלית היא הנקראת
 חפץ או רצון שכלי, וההפך חושייה ונקראה בשם כח
 המחשור, ומשכנו הלכ. ההפך השכלי מושפע בתשוקתו
 אל מול הדבר אשר גור השכל על מויביו, וירחק
 בהפכו ממה שגור השכל על רעמו, והכח המחשכר
 יתאוו למה שירחה הכח הדמיוני וישפוט המעשי
 עליו היותו נאות, וינעל בהפך או מה שיפספהו
 המחשבי לבלתי נאות. וההפך השכלי לא יתאם בבעלי
 החיים זולתי האדם, כמו שהשכל התיחד בו מבין
 כלם, והכח המחשכר יתאם על השלמות בבעלי חיים
 השלמים שהשלמו כזהס ההושים הפנימיים, אהמס
 בבלתי שלמים כזבעלי הפילוסופים על שמזכרו
 למעלה, יתאם בלתי שלם מאד, כמו שיעדר מהס
 שלמות הדמיון והמחשבי שאחר משפסם ימשך הכח
 המחשכר כחמור. ולשתי מהלוקות יתהלך הכח
 המחשכר, והס הכח החאווי והכעשמי, כי לשתי
 בחיות יבדר מה שיפספו הדמיון והמחשבי על היותו
 נאות לבלתי נאות. בכחיה האחה מלד היותו
 רחוי לנכעו בכח אחר השגורו על נטם מפניו,
 ולא לו יבסו הכח החאווי. והשנייה מלד היותו קסה
 להשיב לו לזרותו ממנו לפכה המעיקים והמשידיים
 המחיתים כפניו, ולעומת זה יתאם הכעשמי להחנכר
 על המועים. ושאו נא משלך כזה, כלב אחד מואל
 הסיכה כשר, וע"ה הכח הדמיוני והמחשבי נדמה לכמו
 החאווי היותו מחלכ עבר וואלם לנכעו וזו החוקי בו,
 והכשר שדנו בין שניו והנה איש עומד לגדו ומרבו
 פלועה כירי להשלך ערף מפיו, אז יתמרמר הכלב
 אליו בכחו הכעשמי להדיח מעליו המעיך אשר קס
 לו לשפן לו, ולו ירחך כלב לשנו לו יום ויאל עס
 הכשר החולה. ובכן יקום הכעשמי לעזרה החאווי
 מפני גושפו המועים דרכי מוצו אשר היצו לפניו
 הדמיון והמחשכר. ורזה המקום לזכוה הבעלי חיים
 ולהעירם בקלות פעולה אל הגאות לנכעם כמדובר,
 ולשיך הרבה להס בשני חלקיו המחשכר, והפעלות

כי אשר איננו ערב ואשר הוא ערב לא יושנו כי אם בנסיון, וצריך לקבוע כח יצורי

אוצר נחמד

קול יהודה

רכים אין מספר: כי אשר איננו ערב ואשר הוא ערב לא יושג כי אם בנסיון. הביא ראיה על ההרגשה המשחשפת וזה שאנו כנראה דגש דעט שהוא מוח לוחט הטעם, וכשראה לנגח נדע שהיא מרה לוחט הטעם, ימאין נדע זה אם לא נסבטו זה ונעטמו הדגש והלעג, ומאחר שאנו מכירין שזה השחור והגדר הוא דגש אחר בו התמייקות, וזאת הירוקה בעלת עלים כדתיים היא מרה, אם כי נדון על הטעם מלד מוש הראות שאנו מכירים אותו כשכבר הורס נסיונו על זה, אם כן בואת ההרגשה יסתפק מוש הטעם עם חוש הראות:

צריך

בפעולות המעלה, אז מלך ציפוי המזינה עיניו כי יטב החקן השכלי על ככל ממצלכו הוא המולך מהדור ועד כוס, ולא יהפוך כושי עורו להסכל לו את המלוכה, ובעל היוצא מפי בשליטי סוים ה' אליו תבא כי אשר זכרתיבו שם בשלימותו פרסיו. אולם הכח המניע אשר ימשך עיני הנווי המכר לידי גמר מעשהו, הוא כח משחשט באברים בעצמיהם ובעורקיהם על ידי הרוחות ההיוניות השופטות מן הלך, כי עמו מקור חיים. והנה הלך הוא הושט הראשי אשר בו הכח הזה נטוע מתקרו, על כן היה הלך מחטטע הטועט

הדפיקה כודע. והטוב אליו בשניות הם העצבים והעורקים, כי יאלל מן הרוח אשר בלג ויושם עליהם ונשאו אותו, הוא המוקן בהם כח לעשות חיל בשמעה מקומית, ובכן יחטטעו האברים לכל חפץ. וכבר יוכל להשתל על עיני הרוחמים והמתטעטים בגוף האדם המשל עמנו בעל העקידה אשר כלל ח"ל. האדם בחלקיו הוא דוגמת העולם הכולל וחלקיו, כי השכל ראוי שיהיה כעין חלק השכלים הבודלים המניעים לכל שאר הגמלאים מבלי שיחטטעו הם לא מעמטם ולא מוולחם, ובכחו המחטטער ראוי שימדמה אל עולם הגלגלים המתטעטים מכה עולם השכלים אשר עליהם, ומניעים היסודות אשר למטה מהן, כי כן ראוי שיקבל העלה וההגנה מהשכל, ועל פיה יניע כל איברי הגוף וכמוחיו אשר תחתיו. וכן בכל כלי הנוף ואבריו הוא דומה אל זה העולם השפל, שהוא מקבל ההחטטענות ואינו מניע ונלווה. ועל כל האופן כדבר יהדמה ממש לרובב על הסום המושך העגלה, כי האדם מניע ולא מחטטע, והסום הוא מחטטע מכה האדם ומניע את הקרון, והקרון הוא מחטטע ולא מניע. והנה כמו שזכרתי הסום שהוא בליית חפץ הרוח רטון הכובע או שיהיו עכביו רעים ומקולקלים, על ידי כן אל מוולחם ההמשיה יהיה או שחטטע אחרת מה שיוקן מה הכובע, ולאחר אז שנהפכה המרכבה להיות הכובע למטה הסום למעלה. כי כל בן אדם שירומם חלקיו נכשו העבדים ויעצור השחטטע מהם השחטטע בלחם, הוא עולם הפוך מסדרו הטבעי. ועל זה הענין עמנו נאמר בפרקי ר"ל, (איוב ל"ט) כעש במרום חמריא חשחק לטום ולרובבו, משל למה הדבר דומה לאדם שיש בו רוח רעה, כל מעשים שהוא עושה וכל דברים שהוא מדבר מדעתו הוא עושה ומדבר, והלא אינו עושה אלא מדעת רוח רעה שיש עליו. כך הנחש, כל המעשים שפשה וכל הדברים שדבר, והלא אינו עושה אלא מדעתו של סמאל. ועליו הכתוב אומר ברעמו ידחה רשע (משלי י"ד). הנה שזכר עיני המרכבה הפוכה על הדרך שאמרנו וכו', עד אמרו והנה לזה כשכבש אצרכם אבינו רטון ושיעבד פשווקיו ותמדוקיו הגופיים בהסכים על הריגת בני יחידו לקיים מלת השכל המחייב לשמוע מלות בוראו, הוא יקרא בלחם מונש ומורו ויבטח עליו בלי ספק וכו', ע"כ. ראה נהאי לפיך בזה הענין הפילוסופים היוחר מפורסמים בזמנו. ועזה הצגת המערה הזאת קח צידך והלכת, כי יר לרגלך דברי האליר אל עבר פניך כונת החפץ בדבריו אלה הממכרים, עם היות שנתפשו יזאה דבריו בכמה פרטים מקו משקלות הפילוסופים שקדם זכרם, כי אולי רוח אחרת היחס לפילוסופי זמנו אשר הוא שמה מים מבורס: כי אשר איננו ערב ואשר הוא ערב וכו'. זהו ענין מה שיזכר בסמוך בזמרו שהגבאר מואת ההרגשה המשחשפת, מאשר אחרת דנים על הדגש דרך משל מהמחשבה שהוא מחוק, וזה כעבור שצמנו מן משווקן להושים המחשבה וכו'. והנה חוקק הראיה אללו שידענו כי למראה עיניו יטפוט האדם שזה מר וזה מחוק דרך משל, אש"פ שלא יטעום הדבר הוא בלוחט שעה. וזה מכה הכסיון, כי אחרי השנות הרגשתי פעמים רבות בחוש הפסע, אז יושג עיניו אללו היוצר מר או מחוק על פי הליהוי בלבד. ואיך יתכן זה אם לא נקבע חוש משווקן לכל ההושים אשר בו יתחבר כלם כמחזקר למעלה ויהיו שפרים עם עיני הרוחות המושנות פעם אחר פעם. ומלד השתוף הוא, כש שמירה לזרת הדבר הוא המיוחד, וזינו לדין על הדגש כשרחלו שהוא מחוק, וכיוצא, על דרך שצמו וראו כי טוב. ושיעור דבריו כי אשר איננו ערב וכו' לא יושגו כי אם בנסיון, על כן צריך לקבוע כח יצורי לשמור לזרות המורגשות והיא ההרגשה המשחשפת והנה וכו', רואה לומר כי בנת הזה יתקבל השתוף לתחשים והמירה והמירה המוהשות ההנה, ובכן ישלם עיני הכסיון כמדובר. וכבר הקדמתי לך כי לא זו הדרך אשר דרבו זה הפילוסופים המכריים להורות על הנלח עם ההרגשה הזאת המשחשפת, וכראיהוין גם כן שאין דעתם שזה לדעתי במה שיהיה שמירה הזרות המורגשות לוחט הזה המשווקן, ואולם כבר קדמוהו מפרוסאים אשר האמינו שהמשווקן והדמיון כה אחד בעצמו, וכמו שפטרן ו' סינל בספרו הראשון ברפואה אופן א' למדד ו' סקק ה', אלא שלבו רחוק מהם וגנה את דעתם:

והנה

יצורי לשמור צורות המורגשות, והיא ההרגשה המשתתפת, והכה הזוכר השומר לשמור

אוצר נחמד

יצור קטן וכה יצורי לשמור צורות המורגשות והיא וכו' ר"ל שג"כ זה גם ביצירה נכפ"ה כשומר המונח במחוק וספר כפי שהוא למחליה עין כחוקף עטם המורגש בו לחוש הפעם, וחלף הוא ההרגשה במשתתפת בל"ם כפי מה שחשיב בעת חליה דברג גרלחנה שנתן דעתו על שזה השחור הוא שמוק. וכה זה המצופה הוא קורא אותו כח יצורי כחמר כסמוך: והכה הזוכר השומר לשמור בו הענינים המורגשים מהמורגשות. דע שהקדמונים בנו להם כהים כדמות מוח הרגש וזכרן 'ה סיג' בשני מחפשי הצנעיים, ואמרו כי כחדר הראשון והוא ההם המלה חיפק שם ינוח הכח המצופה הוא ולגלו מהמכרים כל ההרגשות החיטונות יחד וזכרו ג"כ הראש"כ ב' שמוה על ספקו הכחשמה את ריחנה צנייה ערערה לשם ממוט הדך שומר הכרומה או כח במקום אחד למעלה מהמטה, ע"כ אמרו הרגשם אהם תחה הכרמה, כמו ומחוק האור, ע"כ. ואמרו עוד כי אחר זה המקום המצופה לשם ממוט הדך שומר הכרומה או כח המדמה. ואמרו כי זה הכח המצופה אשר גרלחיה המוח הוא שמוט המכרם ההחבט בו אין לו מעידים ולא היה זכרון פעולה עמיהם מפיכה לולג אחד השם המצופה לו חיפק שהוא קשה מעט, וכמו שאמר המורה במלגור שליש פ' ל"ב וז"ל. המוח מה שלפניו דך אחד ואחריו קשה מעט וכו', ולדעת זה כח שומר הכרומה הוא כח המדמה, והוא דעת כן רש"ד, וז' שינה גרה לבח המדמה בית אחר אלג כח הכמר. ואחר כח המדמה אמרו כי יש חדר כמות אלגו וקראוהו כח הממחזי, ואחריו מעמידו על גלחיה הכוחה אלגו חדר מיוחד לבח הזכרון, והוא מחלחיה כמות לגד הקדקדק. זאת נהלה הקדמונים כדמות סגש, לבנות להם חדרים כדמות המוח מבלי אות ומוטת מלבד אומדנות וזכרונות הפעיות. וכבר שהקו הכחורנים והכחיה זמנו על זה, ואמרו בו מה להם כמות החכמה הם נתן להם יד להטיל גורל על חלקי המוח, שאמנם כלה חליהו אים אחד מורידה המוח ותקטיפה הכעל חי מה לשעמו, כרי שכל חייה הכעל חי תלוי אף בחלק הקוין מן המוח ואלגו נספד חלק קטן ממוט הכרו על כשחונותיו ואין כל עוד לל חוש ולג דמיון אף לה מהמכסה סכרון. אשר ע"כ אהם אמרו שהנפש היא אהה וממנה יושעו הכחות האלו כולם, מבליה יחוד מקום להם בחלקי המוח. ואף חלקי אחר זה רק כפי שהוא לדעת פילוסופי זמנו:

יחזר חוק מן החוש הפעמי. ודע שהכרמה הפעמיים לא חרמה דבר המורגש כמות החיטון אלא על דבר כשמוה החיטון מרגיש על הכיור והזכות. שפנה החוש הפעמי ידמה גודל דבר הכרמה ומזנו יומר כחור מן נכעו, וכן כחשם השמש ידמה הכור יומר כחור מן קולו הפשוט, כעבור שיש יכולת נדייתו להפריד הכוננות אהם מהכריסם, מה שלא טבל להכדיל בקול השמש, וכן כננון חופס הדמיון כעבור שיש בו כח להכדיל כיון מדרגה למדרגה כפי עיני המוחיק למכיר אהם. ומעשה ולג"ה חוש הכריה חופס אהם והכחשם מלחם סגש נרגשים בלחיה הכחמה כסה היטב להכדיל דין חלקים על חוק עינים, אין הדבר הכרמה כחוישים כהלו מלוייר כחשם הפעמי אלא מעט, או אינו מלוייר כל עיקר כחשם הפעמי. ומעטם וס לא יחלוס אדם לעולם מן הכריה חופס אהם והכחשם, כלומר שידמה כהלחוש שחיה דבר דך וכו', או ששטע דבר שמוק או מר, או שמשש חיזה דבר אים חק או גכנוני, אך רוב כעמל על כהלחוש חויש רק כליור וככסה הכרומה זכמה דכריס, יטן שהחלומות מקורם החוש הפעמי, כמו שיתבאר עוד. ומפיה שהדבר מבוחר שאין החוש הפעמי חופס הדמיון כמו שהכרמה הפעמיים, כמו ר"מ אים הרגש אדם אחד עיני ואחר נדמה זכרוה ממה שכבר רלחיוהו, יהיה הדמיון יומר החוק הכרם מן הכרמה כחשם, וזה מפיה שהדמיון אינו חופס רק הגודל, ר"ל אורך ורוחבם וגובה ומלכו כעקר הכריסם שבו, ואולם החומר על כדמיון שבו אין כח הדמיון לזייר, ושלא הכל אלגו עבר הכמות וגבון, והוא קרוב אל השומר. משא"כ החוש החיטון מרגיש כל בגוון כפי מה שהוא, מלבד דמיון הכרמה כחלום מלחונתו ויחזר ככור מן הדמיון שהוא כבקיון, כי אז אנו מכחישים כגוונים ג"כ, עס כיוח סגש ככחחום חלופים ככרם מן הכחמהם כחחוש החיטון, וזה מפיה שכל החוישים החיטונים כמעט צורחיה חוישם כחשם הפעמי, ונגלג זה יחחקו הדמיון מעט יותר, כי החיד החוש החיטון מבטל החוש הפעמי לחוקו עליו אין הפעמי הרגש, כמו שרגש כפייהרל: וראוי שדע כי החוש הפעמי הוא אשר קוראו הקדמונים כח השומר, והוא חופסם הכריסם היחף אחר כיווחו אז קרוב להרגשותו כחשם. וכמעט עיון מבוחר לנו על אלו שתי ההרגשות, ר"ל החוש החיטון והפעמי כיהה, כי יהיה ידעם שיהיה כירור מלחונתו, כמו שחלחמם החיטון דורס עמלו ומלכונתו ומקומו ותכונתו וכל כעלוה לו על עיני אחד ומלכו אחד, ואחר נדמה לו לחימול ורגשו לו כחשם כן הוא על אלו חוש עיני כיוח, וחכוייה כולבים כל כדר אחד מלחיה שטי, וחליהו היה נעדר החוש הפעמי הנכ כל אשר רואים ומרגיש אינו מתכחש שום ככדיל, א"כ אינו מכיר מקומו ועיני ומלכונתו והזכות והיכולות וזום דבר ממה שעבר ואינו שופס על מעשיו, וזה כפי כלה היה: ומערה אחר על כח המדמה, ואומר כח המדמה מקורו מן החוש הפעמי, ואמנם אינו עומד על עיני אחד חליהו נרגש אלל סוככ וסוכן מעיני לעיני, ואמנם כשהחלטה היא החוש החיטוני, ואם יהיה חלק ככרמה או הדומה לעיני אחר שחריסם ככר או שדמא דמיונו נדמה מלחוחו מעיני כולו, ולא כחלוה מעיני דבר אחד דומה לעיני אחר מדמה אותו כולו. כמעל כוח הכרמה ריה טעו, ודמיונו שום הכריה כריה שדס ודפיס שדס דמיונו, ומפיה כרליוה עסם אהם כדריה חרבו החריסם, כלל דמיון החריסם כדמיונו, ומזה דמיון כדך, ומן דמיון הכדך עיני שור נדע דמיוני, ומשם ידמה דבר המורגש וכן